

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmiński, wiadomości potocznych Witold Urbański, za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcina 70.

Nr 587

Wydanie P

Poznań, piątek dnia 24 grudnia 1937

Rok 32

Poznań, 23 grudnia.

Rok 1930

Historyk, który kiedyś w przyszłości będzie szukał materiałów do ery „sanacyjnej” w Polsce, musi sięgnąć m. i. do aktów procesowych. Archiwum BBWR zostało spalone, liczne tajemnice pogrzebali „nieznani sprawcy”, i choć opinia publiczna ma ustalone pojęcie o odnośnych „czynach” i ich „twórcach”, przecież światło, które rzuca na tę „rzeczywistość” forum sądowe, będzie musiało być wzięte pod uwagę. Kiedy zaś to się stanie, przyszły historyk natknie się na datę 1930 roku, nad którą będzie się musiał zatrzymać dłużej.

Jest to rok pamiętnych wyborów parlamentarnych.

Złożyło się tak, że ostatnie procesy, a więc komisarycznego prezydenta Warszawy p. Starzyńskiego przeciw p. Studnickiemu oraz starosty Czarnockiego przypominały społeczeństwu czasy te sprzed siedmiu laty i jak świeży wiatr rozwiały częściowo opar unoszący się nad bagnem faktów, ujawnionych w procesach.

Pierwszy z tych procesów wskazał na drożdże, na których w owym pamiętnym roku rosły fundusze wyborcze BBWR, a drugi oświecił sposób, w jaki w Toruniu i w Kościerzynie zastosowano zalecenie o popieraniu przez wojewodów i starostów akcji wyborczej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

BBWR — jak zeznano w procesie p. Starzyńskiego przeciw p. Studnickiemu — otrzymał od żydowskiego kartelu drożdżowego pół miliona złotych. Z innej strony stwierdzono publicznie, że BBWR lepiej „pożywił się” biorąc grube pieniądze od górnośląskiego przemysłu hutniczo-węglowego, którym rządili wówczas Niemcy. Państwo darowało przemysłowi węglowemu zaległe składki ubezpieczeniowe, a równowartość tej sumy przemysł przekazał „sanacyjnej” organizacji politycznej.

Wielki przemysł, oparty o obcy kapitał, nigdy nic nie daje darmo, a kiedy subwencjonuje organizację polityczną, to tylko za wzajemne usługi. Korzystanie z takich subwencji jest tak samo potępienia godne, jak wykorzystywanie swojego stanowiska politycznego do interesów gospodarczych, zasiadanie w radach nadzorczych li tylko z racji swojej politycznej pozycji i czerpanie z tego zysków, krępujących niezależność działacza publicznego.

Opinia polska nie zapomni, a przyszły historyk zanotuje, że czynność faktora przy tych krętych transakcjach polityczno-gospodarczych BBWR pełnił p. Janusz Radziwiłł będąc tutaj istotnie „zachowawcą” tradycji, ale z najsmutniejszych okresów Rzeczypospolitej.

Jeśli idzie o drugą sprawę, a zatem o popieranie przez administrację państwową akcji wyborczej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, to częściowo oświeciliśmy ją już w miarę możliwości omawiając proces b. starosty Czarnockiego. Trzeba nam jeszcze dodać, że proces ten nie tylko odsłonił sa-

Parlament bez większości w Rumunii

Po raz pierwszy od 11 lat partia rządowa nie uzyskuje wymaganej większości głosów — Sukces prawicy — Pogłoski o zawieszeniu izb

Bukareszt (PAT). Ostateczne wyniki wyborów do Izby Deputowanych nie zostały jeszcze oficjalnie zakomunikowane.

Już jednak cała prasa na podstawie przeprowadzonych obliczeń podaje, iż rząd nie uzyskał 40 pct, lecz ledwie około 37 pct, wobec czego nie otrzyma premii i mandaty zostaną przydzielone w stosunku procentowym wszystkim partiom. Podział głosów w procentach jest w przybliżeniu według tych obliczeń nieoficjalnych następujący:

W wyborach wzięło udział około 2.800 tys. ludzi, z czego rządowa partia liberalna uzyskała 38 pct, Partia Narodowo-Chłopska p. Maniu — 20 pct, partia „Wszystko dla kraju” (dawna „Żelazna Gwardia”) — 16 pct, Partia Narodowo-Chrześc. p. Cuzy i Gogi — 10 pct opozycyjna partia liberalna Jerzego Bratianu — 4 pct, mniejszościowa partia węgierska — 4 pct, Partia Radykalna Chłopska p. Juniana — 2 pct. Inne listy nie uzyskały przepisowych 2 procentów wobec czego nie wchodzi w rachubę przy podziale mandatów.

Należy zaznaczyć, że powyższe cyfry podane są w przybliżeniu. Na podstawie tych obliczeń skład parlamentu miałby następujące oblicze: rządowa partia miałaby około 145 posłów, w tej liczbie również 35 członków partii p. Vaidy i 8 — prof. Jorgi, skartelizowanych z rządem; Partia Narodowo-Chłopska — 70 do 75 mandatów; „Wszystko dla kraju” — ponad 60 mandatów; Partia Narodowo-Chrześcijańska — około 35 mandatów; opozy-

cyjna partia liberalna — około 12 mandatów; partia p. Juniana — 6 do 8 mandatów; Węgrzy — około 12 mandatów.

Bukareszt. (ATE). Wyniki wyborów do Izby Deputowanych, ogłoszone z dwudniową niemal zwłoką, są dużą niespodzianką dla opinii publicznej w Rumunii. Zdarza się bowiem po raz pierwszy od wprowadzenia w życie obecnego prawa wyborczego, tj. od 11 lat, że rząd nie zdobył większości.

Położenie obecnego gabinetu na terenie nowego parlamentu będzie tym trudniejsze, że od 145 mandatów, które uzyskała lista rządowa, odliczyć trzeba 35 „Frontu Rumuńskiego”, który zapewne utworzy osobny klub, i 5 mandatów Niemców. Skład nowego parlamentu uniemożliwi prawdopodobnie utworzenie jakiegokolwiek większości, zdolnej do wyłonienia rządu. Koła polityczne przypuszczają wobec tego, że jeszcze przed dniem zebrania się nowych izb, tj. przed 17 lutym, czynnik konstytucyjny poweźmie decyzje, zmierzające do wyjaśnienia położenia.

Chociaż wszelkie przewidywania, w jakim kierunku potoczą się wydarzenia, są oczywiście przedwczesne, w kołach politycznych mówią, że wobec tego, iż wybory wykazały z jednej strony kompletne rozbieżności polityczne, a z drugiej małe zainteresowanie partij (głosowała rekordowo niska liczba wyborców, około 65 pct), istnieje możliwość zarządzania wakacyj parlamentarnych oraz ograniczenia, a nawet zawieszenia działalności stronnictw

politycznych i oparcia rządu bezpośrednio o autorytet korony.

W Paryżu wyniki wyborów wywołały duże wrażenie. M. i. „La Republique” podkreśla „olbrzymie wzmocnienie się faszyzmu, antysemityzmu i „Gwardii Żelaznej”. Jest znamieny objaw, stwierdzający, że partia zwolenników sojuszu z Niemcami, trzykrotnie zwiększyła ilość swych członków w ciągu ostatnich czterech lat. Jej tryumf przekreśla niewątpliwie sukces opozycyjnego Stronnictwa Narodowo-Chłopskiego wytwarzając ciężkie położenie nie tylko dla premiera Tatarescu, ale i dla całego kraju.

Od Wydawnictwa

Jutro, w piątek wigilijny rano wydanie poranne „Kuriera Poznańskiego” nie wyjdzie.

Czytelnicy nasi na prowincji otrzymają wydanie świąteczne (wieczorne) „Kuriera” już w piątek wigilijny rano.

Czytelnicy w Poznaniu otrzymają wydanie świąteczne „Kuriera” w piątek wigilijny w godzinach południowych.

Następny numer wydania porannego „Kuriera Poznańskiego” wyjdzie w poniedziałek poświąteczny, dnia 27 grudnia rano o zwykłym czasie. „Nowiny Poświąteczne” w ten dzień nie ukażą się.

Numer świąteczny „Kuriera Poznańskiego”

W numerze świątecznym „Kuriera Poznańskiego” ukażą się następujące artykuły i felietony:

- X. JÓZEF PRĄDZYŃSKI: „Gwiazda Prawdy — Czynu — Walki — Wolności”.
- TADEUSZ BIELECKI: „Wielka gra — czy małe gierki”.
- MARIA CZESKA-MĄCZYŃSKA: „Sąd nad czarownicą”.
- KAROL STEFAN FRYCZ: „Wieczna przeszkoda”.
- JĘDRZEJ GIERTYCH: „Starzy i młodzi”.
- STANISŁAW GŁABIŃSKI: „Zagadnienie ustroju narodowego”.
- JÓZEF KISIELEWSKI: „Wyspa słomianych dachów”.
- ANIELA KOEHLERÓWNA: „Wieść o „Wieściach Poznańskich”.
- STANISŁAW KOZICKI: „Dmowski i odbudowanie Polski”.
- X. PROF. DR Z. KOZUBSKI: „Cud nowej betlejemskiej”.
- Z. KUŁAKOWSKA: „Mój opłatek”.
- B. L.: „Przedpole Niemiec na Wschodzie”.
- STELLA OLGIERD: „Ludzie są przecież dobrzy”.
- URSZULA PIECHOCKA: „Posłanie do przyjaciół pięknej książki”.
- STANISŁAW PIENKOWSKI: „Polskim nurtem”.
- KAROL H. ROSTWOROWSKI: „Stara i młoda wiara”.
- ROMAN RYBARI: „Kontrola w dawnej Polsce”.
- DR B. STELMACHOWSKA: „Elementy sztuki ludowej w obrzędowości B. N.”.
- LEONARD TURKOWSKI: „Walczyć o pokój”.
- DR JAN UJDA: „Z Nazaretu do Betlejem”.
- ZYGMUNT WASILEWSKI: „1887-1937”.
- YAP: „Piórem i lancetem”.
- „BEZ PODPISU”: „Starzec z gór”.

Profesorowie U. P. przeciwni gettu

Nazwiska jedenastu, którzy podpisali odpowiednie oświadczenie

Warszawa (Tel. wł.) Dzisiejszy „Robotnik” ogłasza oświadczenie profesorów i docentów wyższych uczelni polskich z Poznania, Krakowa i Wilna przeciwko zasadzie getta ławkowego. Z Uniwersytetu Poznańskiego oświadczenie to podpisali profesorowie:

Stefan Horoszkiewicz, Edward Klich, Witold Klinger, Tadeusz Kurkiewicz, Stanisław Nowakowski, Franciszek Raszeja, Stefan Różycki, Stanisław Runge, Adam Skalkowski, Henryk Ułaszyn, Florian Znaniński.

Pożar teatru w Bukareszcie

Bukareszt (Tel. wł.) Wczoraj późnym wieczorem wybuchł pożar w teatrze rewiowym „Veseli”. Publiczność wypełniła szalenie salę, była to bowiem premiera rewii, napisanej przez najświetniejszego komika rumuńskiego, Tanase. Gdy kończył się prolog, na scenie pojawiły się języki ognia. Wywołało to panikę wśród publiczności, która rzuciła się do ucieczki. Policja nie zdołała opanować zamętu. Akto-

rzy wyskoczyli w kostiumach ze sceny, a w negliżach z garderób.

Trzy kobiety uduszone. Dotąd nie zdołano ich zidentyfikować. Kilka-naście osób jest rannych. Teatr opróżniono w ciągu paru minut.

Pożar strawił cały gmach, w którym mieściło się kino „Vox”, wielkie łaźnie publiczne i redakcja dziennika „Frontula”. Straty wynoszą kilkadziesiąt milionów lei. Pożar zdołano zlokalizować około drugiej nad ranem.

ma istotę zagadnienia, to znaczy fakt finansowego popierania z funduszy publicznych politycznej organizacji przez starostę i wyższe zalecenia w tym kierunku, ale w ogóle metody, którymi się posługiwano w walce politycznej.

Ograniczamy się do konkretnego wypadku i stwierdzamy, że zeznania Czarnockiego i świadków w jego procesie mówiły o kupowaniu ludzi, o korupcji życia społecznego i politycznego, o napadzie na „Słowo Pomorskie” o

dwóch „argumentach” akcji politycznej — argumentach pałki i pieniądza.

Rok 1930 niewątpliwie bliżej zajmie zarówno badaczy historii politycznej, jak i badaczy dziejów kultury i obyczajów. W procesach sądowych znajdą oni obraz tego, co się zwie „sanacją moralną” — z czym się zdrowy instynkt narodu nigdy nie pogodził. Będą też mogli należycie ocenić istotną wartość „sukcesów” politycznych „sanacji” w owym i nie tylko owym czasie.

Znów fala strajków we Francji

Niepokojące porzucenie pracy w Paryżu — Rząd Chautempsa przeciwko strajkom okupacyjnym — Nowelizacja odpowiedniej ustawy

Paryż (ATE). W związku z istniejącym już strajkiem w składach wielkich firm kolonialnych, przerwali robotę pracownicy w całym szeregu sklepów i firm detalicznych. Prócz tego istnieje obawa strajku w halach centralnych, zwłaszcza w działach owoców, warzyw, nabiałowym i drobiu.

Jednocześnie wybuchł strajk wśród pracowników przemysłu filmowego. Robotnicy przemysłu metalurgicznego i budowlanego oświadczyli, że na każde wezwanie swych syndykatów gotowi są porzucić pracę.

Paryż. (PAT) Chautemps zaniepokojony nowymi strajkami, a przede wszystkim utrzymującą się nadal taktyką władz syndykalnych „okupowania miejsc pracy”, postanowił znowelizować ustawę o przymusowym arbitrażu w zatargach strajkowych, która — jak dotychczas — nie spełniła pokładanych w niej nadziei.

Nowelizacja zmierza: 1) do przy-

śpieszenia procedury wydania arbitrażu, dotychczas bowiem powolność była powodem powszechnych narzekania, jak również szeregu zadrażnień; 2) do zatwierdzenia arbitrażu przez Radę Państwa; 3) do wprowadzenia sankcji dla obu stron, tj dla pracowników i ro-

botników w razie niedotrzymania orzeczenia.

W położeniu strajkowym w przemyśle spożywczym nie nastąpiła żadna zmiana. Robotnicy okupują w dalszym ciągu wielkie sklepy firm, mieszczące się na przedmieściach Paryża.

DZIEŃ POLITYCZNY

TELEFONEM OD KORESPONDENTA „KURIERA POZNAŃSKIEGO”

Warszawa, 23 grudnia.

Wystąpienie premiera Składkowskiego na wtorkowym posiedzeniu Sejmu, ujmujące w ramach czterech słupów wytyczne działalności rządu, w odpowiedzi na żądanie posła Zakliki, domagającego się przedstawienia programu, znalazło swój odźwięk w uwagach „Warsz. Dziennika Narodowego”. Pismo to wnosi z oświadczenia premiera, że albo rząd nie posiada żadnego programu w ścisłym tego słowa znaczeniu albo też premier nie chce go ujawnić. Zadania, jakie wskazał premier, ma do spełnienia każdy rząd. Organ Stronictwa Narodowego przychyła się raczej do tezy, że rząd programu nie posiada, na co wskazuje cała praktyka życia politycznego, ciężki kryzys, oraz niemożność porozumienia się ze społeczeństwem wobec braku właściwej drogi do tego porozumienia.

*

„Gazeta Polska” występuje z artykułem „Natrętni”, podpisanym przez posła Iphorskiego-Lenkiewicza. Są to uwagi z powodu zachowania się Żydów i lewicy nad grobem śp. prezydenta Narutowicza. Rocznica, jak stwierdza autor, teraz była obchodzona głośniejsz niż lat poprzednich i wyszukała ją PPS, do której pochodów

przylączyły się również ugrupowania żydowskie. Publicyści żydowscy wysunęli nawet hasło „frontu Narutowicza”, który miałby jednoczyć partie lewicowe z mniejszościowymi i ułatwić społeczeństwu żydowskiemu walkę o jego interesy. Autora razi udział obcych żywołów, które przy okazji polskiej tragedii narodowej pragną upiec swoją własną, kosztowną pieczęć. Odnosi wrażenie, że trumna została w ten sposób jakby sprofanowana. Niepokoi się dalej o drogi PPS, powolnej wpływom międzynarodowym, która może być użyta przez obce czynniki dla obcych celów narodowych. Dlatego Iphorski-Lenkiewicz woła: „dalej od trumny!”

*

Wystąpienie 15 posłów przeciwko gen. Żeligowskiemu jest bardzo znamienne. Akcja ta prowadzona była od dłuższego czasu i nie miała, jak to notowaliśmy, żadnego wyniku. Dopiero w ciągu ostatnich dwóch dni położenie zmieniło się. Większość komisji, bo 15 na 25 posłów, podpisała oświadczenie, przy czym wszyscy oni są członkami Koła Parlamentarnego OZN. Pierwszym zatem konkretnym posunięciem „Ozonu” na terenie parlamentu jest właśnie jego krok wobec gen. Żeligowskiego.

W.

„Journal des Debats” o polskości Torunia

Echa akcji w sprawie uniwersytetu pomorskiego

Paryż (ATE). Wskutek ukazania się w prasie niemieckiej ogłoszeń z powodu projektu założenia w Toruniu uniwersytetu polskiego, dziennik „Journal des Debats” polemizuje z prasą berlińską uważającą Toruń za miasto niemieckie.

„Journal des Debats” dowodzi za pomocą argumentów historycznych, że Toruń i całe Pomorze nie tylko jest ale i było nawskroś polskie. Dziennik

przytacza dzieje długoletniej walki młodzieży polskiej, przeprowadzanej przez tajne organizacje o kulturę polską.

Dziś Toruń, ojczyzna Kopernika, znajduje się w przededniu uzyskania własnego uniwersytetu. Nadzieja, która ożywiła młodzież polską już w 1901 roku, zostaje więc szczęśliwie spełniona — kończy dziennik.

Anglia zaniepokojona położeniem w Chinach

Rząd brytyjski nie będzie szukał rozwiązania zagadnień terytorialnych kosztem innych

London (Tel. wł.) W uzupełnieniu podanego wczoraj sprawozdania z posiedzenia Izby gmin należy podkreślić ustęp mowy min. Edena w sprawie zagadnień kolonialnych.

W pewnych kołach krążyły pogłoski — mówił min. Eden — iż rząd zamierza dojść do porozumienia z Niemcami w dziedzinie kolonialnej kosztem innych państw. Korzystam z tej okazji, aby publicznie stwierdzić, iż nic nie może być bardziej sprzeczne z zamiarami rządu brytyjskiego, jak wysuwanie podobnych propozycji. Mogę dodać, iż podobnie, jak nie szukamy rozwiązania zagadnienia kolonialnego kosztem innego mocarstwa, nie dążymy również do rozwiązania trudności europejskich kosztem jakiegokolwiek państwa w Europie.

Wczoraj wieczorem odbyło się oczekiwane z zainteresowaniem posiedzenie gabinetu angielskiego, który miał przedyskutować doniesione postanowienia w sprawach związanych z Dalekim Wschodem. Bliższe szczegóły posiedzenia nie zostały jednak opublikowane ze względu, iż uchwały noszą charakter prowizoryczny i uzależnione są od dalszego rozwoju wypadków w Chinach. Należy jednak przyjąć, że na posiedzeniu zapadła uchwała wystania znacznych posiłków do Hongkongu i Singapuru.

W społeczeństwie angielskim istnieje duże zaniepokojenie z powodu prze-

biegu spraw na Dalekim Wschodzie i zagrożenia interesów W. Brytanii. Wyrazem tego zaniepokojenia były m. i. zgłoszone interpelacje pod adresem min. spraw zagranicznych Edena i min. marynarki Duff Coopera, na które ministrowie dali ogólnikowe odpowiedzi.

Znamiennym dla sytuacji jest wyjazd generalnego inspektora lotnictwa angielskiego sir Edwarda Allingtona w towarzystwie licznego sztabu pracowników celem zwiędzenia lotniczych baz angielskich w północnej Afryce, Indiach brytyjskich i Singapurze. Następnie ekspedycja ta udać się ma do Hongkongu.

Pierwsze „pikiety” w Jaśle

Jaśło. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy tragicznie zmarłych akademików śp. Waclawskiego i Grotkowskiego.

Na nabożeństwo przybyła liczna narodowa młodzież akademicka. Po nabożeństwie młodzież urządziła manifestację przeciwko Żydom. Rozdano kilka tysięcy ulotek wśród licznie przybyłych na targ chłopów. Przed sklepami żydowskimi ustawiono pierwsze w Jaśle pikiety narodowe, które znalazły żywy odźwięk wśród ludności miejscowej i wiejskiej.

Teruel się broni

Paryż. (Tel. wł.) Sztab główny gen. Franco kategorycznie zaprzecza wiadomościom „czerwonych” o zdobyciu Teruelu. Wspomniane miasto jest w rękach narodowców, którzy obecnie przeszli do przeciwnatarcia.

W Palestynie wciąż wre

Jerozolima. (PAT). W północnej Palestynie w pobliżu Sudanu i granicy syryjskiej toczyła się trzydniowa bitwa znacznego oddziału Arabów z wojskami brytyjskimi. Anglicy używali artylerii górskiej, rakiet i reflektorów. Ostatecznie Arabowie wycofali się unosząc z sobą paru rannych. W ciągu ubiegłego tygodnia patrole wojskowe w Transjordanii były parokrotnie ostrzelane.

Katastrofa lotnicza

Tuluza. (PAT). W okolicach Carcasson w departamencie Aude spadł samolot hiszpański. Aparat został poważnie uszkodzony, natomiast pasażerowie w liczbie 4 oraz ładunek, składający się z 6 skrzyń, opatrzonych napisem „London Victoria”, nie odniosły żadnych uszkodzeń.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘDZA

Poznań, 23. 12. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożycz. — za grube odcinki — 66,—, za średnie 62,50 oraz za drobne 60,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4 1/2% złotowe listy zast. 60,50 oraz za 4% listy zast. konwert. 52,—.

Z akcji przemysłowych płacono za H. Cegielski 25,—.

Komunikat.

Następne zebranie giełdowe odbędzie się w poniedziałek, dnia 27. bm.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państwowa pożyczka konwers. większe odc. 66,— P., średnie 62,50 P.

5% państwowa pożyczka konwers. drobne odc. 60,— P.

4 1/2% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 60,50 P.

4% listy zastaw. konwert. ostempl. P. Z. K. 52,— P.

Akcie bankowe i przemysłowe Cegielski H. 25,— P.

Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 23. 12. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: 1) żyto 712 g/l., 2) pszenica 42 g/l., 3) owies I. stand. 480 g/l., 4) owies II. stand. 450 g/l.

Ceny transakcyjne: Owies I. stand. 60 tonn par. Poznań . . . 21,00

Ceny orientacyjne: Żyto . . . 21,25— 21,50

Uspokojenie lekko zwykłe. Pszenica . . . 26,25— 26,75

Uspokojenie spokojne. Jęczmień browarowy . . . 20,00— 21,00

Uspokojenie spokojne. Jęczmień 700—71 g/l. . . . 19,00— 19,25

Jęczmień 673—67 g/l. . . . 18,00— 18,50

Jęczmień 638—65 g/l. . . . 17,75— 18,00

Uspokojenie spokojne. Owies I. stand. . . . 20,50— 21,00

Uspokojenie spokojne. Owies II. stand. . . . 19,50— 20,00

Uspokojenie spokojne. Mąka żytnia gat. I. 0-50% . . . 30,25— 31,25

Mąka żytnia gat. I. 0-65% . . . 29,75— 29,75

Uspokojenie spokojne. Mąka pszen. gat. I. wyc. 0-30% . . . 46,00— 46,50

Mąka pszen. gat. I. 0-50% . . . 42,00— 42,50

Mąka pszen. gat. I-A 0-65% . . . 40,00— 40,50

Mąka pszen. gat. II. 30-65% . . . 39,50— 37,00

Uspokojenie spokojne. Otreby żytnie stand. . . . 14,50— 15,25

Otreby pszenne grube stand. . . . 16,25— 16,50

Otreby pszenne średnie stand. . . . 15,00— 15,50

Otreby jęczmienne . . . . . 15,00— 16,00

Rzepak zimowy . . . . . 54,00— 56,00

Sienie lniane . . . . . 48,00— 50,00

Gorzycza . . . . . 32,00— 34,00

Groch Wiktorja . . . . . 24,00— 26,00

Groch Folgera . . . . . 23,50— 25,00

Łubin niebieski . . . . . 13,25— 13,75

Łubin złoty . . . . . 13,75— 14,75

Mak niebieski . . . . . 74,00— 77,00

Koniczyna czerwona surowa . . . . . 80,00— 100,00

Koniczyna czerw. 95-97% czyst. . . . . 105,00— 115,00

Koniczyna biała . . . . . 190,00— 220,00

Koniczyna szwedzka . . . . . 220,00— 240,00

Koniczyna żółta odłuszczona . . . . . 80,00— 90,00

Ziemiaki fabr. za kilo 1/2 19

Makuch lniany w tafłach . . . . . 21,25— 21,50

Makuch rzepak. w tafłach . . . . . 18,50— 18,75

Makuch słon. w tafłach 42 43% . . . . . 21,25— 22,00

Srut Soja . . . . . 23,50— 24,50

Słoma pszen. luzem . . . . . 5,90— 6,15

„ pszen. prasowana . . . . . 6,40— 6,65

„ żytnia luzem . . . . . 6,25— 6,50

„ żytnia prasowana . . . . . 7,00— 7,25

„ owsiana luzem . . . . . 6,30— 6,55

„ owsiana prasowana . . . . . 6,80— 7,05

Siano zwykłe luzem . . . . . 7,85— 8,35

„ zwykłe prasowane . . . . . 8,50— 9,00

„ nadnoteckie luzem . . . . . 8,35— 9,45

„ nadnoteckie prasowane . . . . . 9,95— 10,45

Ogólne uspokojenie spokojne.

Ogólny obrót: 1797,6 tonn, w tym żyta 500 tonn, pszenicy 98 tonn, jęczmienia 90 tonn, owsa 85 tonn.

Uwaga! W dniu 24. i 27. bm. posiedzenie Komisji Notowań się nie odbędzie. Biuro Giełdy dnia 24. bm. będzie czynne do godziny 12-tej, a w dniu 27. bm. do godziny 13-tej.

Lansbury o Żydach

London (Tel. wł.) Do Londynu powrócił ze swej podróży do Polski, Austrii i Czechosłowacji poseł Partii Pracy, Lansbury.

Z ogłoszonego przez niego w prasie oświadczenia wynika, iż uważa on za najbardziej żydowskie za jedno z najtrudniejszych w Europie południowo-wschodniej. Lansbury nie wierzy, by w krajach, które zwiędził mógł „panować prawdziwy porządek społeczny bez uprzedniego rozwiązania tego zagadnienia.

Bazylika morska w Gdyni

Gdynia. (KAP). Komisja, ustalająca wytyczne budowy reprezentacyjnej dzielnicy Gdyni, postanowiła, iż monumentalna bazylika morska nie będzie wzniesiona na szczycie Kamiennej Góry, jak początkowo zamierzano.

Obecnie wysuwane są dwa projekty wyboru miejsca dla przyszłej bazyliki: na wprost basenu jachtowego u stóp Kamiennej Góry albo u wylotu nowej arterii gdyńskiej Alei Piłsudskiego, gdzie dziś znajduje się Dom Źdrojowy. Większe jednak ma szansę, jak się zdaje, koncepcja pierwsza.

Walka z bandytami

Warszawa (Tel. wł.) Szczegóły ujęcia groźnego bandyty Kaszewiaka są następujące:

Koło Szydłowca w drodze z Radomia do Skarżyska patrol policyjny spotkał jadących na furze trzech mężczyzn. Gdy patrol podszedł, siedzący z tyłu dwaj osobnicy zaczęli strzelać. Patrol dał salwę z karabinów, po czym nastąpiła dalsza wymiana strzałów.

Konie się spłoszyły i poniosły furę. Jeden ze strzałów powalił konia wskutek czego ucieczka była udaremniona. Po wymianie strzałów zaległa cisza. Okazało się, że furman niewiadomego nazwiska został zastrzelony. Jeden z bandytów, którym okazał się Kaszewiak, został postrzelony, odwieziono go do szpitala. Drugi Maruszczyk zbiegł zostawiając jesionkę na furze.

Wiadomości

Plk de la Rocque, założyciel francuskiej partii socjalnej, stał przed sądem o ponowne powołanie do życia rozwiązanego przez rząd stronictwa. Skazano go na 3 tys. franków grzywny; współnicy jego zostali skazani również po tysiąc franków.

Nowomianowany poseł republiki Ekwadoru w Kwirynale złożył swe listy uwierzytelniające królowi Włoch i cesarzowi Etiopii. Aktem tym nastąpiło uznanie republiki Ekwadoru przez Włochy.

Pogrzeb Ludendorffa odbył się wielką okazałością w obecności Hitlera, członków rządu i generałów cesarskich w mundurach dawniejszych. Przemówienie wygłosił gen. v. Blomberg; zmarłemu oddano honory wojskowe.

Prezydent estoński podpisał ułaskawienie tzw. „Wabsów”, generałów Wabsa i Terwanda oraz 15 innych oskarżonych, którzy swego czasu chcieli obalić rząd Paetsa. Obaj generalowie byli skazani po 15 lat więzienia.

Rząd sowiecki przedłożył na rok umowę rybacką z Japonią. Rokowania w tej sprawie, nawiązane w r. 1935, nie doprowadziły do zawarcia stałej umowy.

Na terenie Chin

W ciągu sześciomiesięcznej kampanii, prowadzonej energicznie przeciwko Chinom, Japonia — jak wiadomo — odniosła bardzo poważne sukcesy. Zajęła ona militarnie północne prowincje państwa chińskiego po Rzekę Żółtą. To miało być celem rozpoczętej w lecie „pokojujowej“ wyprawy. Chodziło wówczas o zmuszenie Chin do respektowania zawartych układów co do autonomicznych rządów w północnych prowincjach, w gruncie zaś rzeczy o uzyskanie strategicznej osłony państwa Mandżukuo od strony Rosji.

Gdyby wówczas marszałek Czang-Kai-Szek, stojący na czele armii i centralnego rządu chińskiego, zgodził się uznać fakt dokonany i przyjąć proponowane mu warunki pokoju i zgody, Japończycy prawdopodobnie zatrzymaliby swój pochód. Ale Czang-Kai-Szek nie zgodził się na pertraktacje, dopóki wojska japońskie nie zostaną wycofane z północnych prowincji. Ogłosił on, iż walczyć będzie na śmierć i życie o obronie niepodległości i całości państwa chińskiego.

Wobec tak nieprzejednanego stanowiska Japonia nie miała wyboru. Pod naciskiem sfer wojskowych, za zgodą cesarza i jego tajnych doradców, wielkich panów japońskich, rząd w Tokio zdecydował się porzucić plan zdobywania Chin na raty. Okazało się bowiem, że armia chińska nie jest dziś tym, czym była dawniej. Nie na darmo pracował nad jej organizacją i wyćwiczeniem generał von Seeckt ze sztabem niemieckich instruktorów. Za kilka lat ta dziś jeszcze nieliczna armia mogłaby się stać siłą nie do pokonania.

Poza tym zmieniła się może koniunktura, która dziś jest dogodna. Wszak Rosja pozbawiona jest najlepszych swoich dowódców wojskowych, których Stalin kazał pomordować; Anglia dopiero za kilka lat ukończy swe zbrojenia, a teraz ma kłopoty ze sprawami europejskimi. A Stany Zjednoczone Ameryki, choć niewątpliwie przyjazne Chinom, nie pójdą na awanturę bez Anglii, tym bardziej, że między nimi a Japonią nawiązane zostały w ostatnich czasach dość rozległe stosunki handlowe.

Z tych powodów Japonia postanowiła opanować całe Chiny za jednym zamachem. Armia japońska posuwała się dalej w głąb kraju łamiąc opór Chińczyków. Bez trudu zajęła Pekin, mandżurską stolicę państwa i w krwawych bojach zdobyła Szanghaj, wreszcie Nankin, stolicę Chin środkowych. Centralny rząd chiński zdołał zaważać opuścić stolicę; rozproszony i niekompletny oparł się nad granicami Tybetu w prowincji Se-Czuen.

Marszałek Czang-Kai-Szek ze swoim sztabem generalnym ukrył się w nieznanym dotąd miejscowości, ale nie zrezygnował z walki i nie chce się uznać za pokonanego. Wobec tego armia japońska gotuje się do dalszego pochodu w kierunku Kantonu, stolicy Chin południowych i siedziby rewolucyjnej partii Kuo-Min-Tangu, stworzonej przez słynnego, niezjącego już dziś Sun-Jat-Sena. Walka trwa.

Ponieważ kampania chińska w rozumieniu prawa międzynarodowego nie jest wojną, gdyż Japończycy nie wypowiedzieli wojny i nie zerwali z Chinami stosunków dyplomatycznych, przeto nie ma tam ani stron wojujących, ani sojuszników, ani państw neutralnych. Są tylko państwa mniej lub więcej zainteresowane w konflikcie, a wszystko, co się dzieje na terenie działań militarnych, jest kwestią faktu a nie prawa. Z tego punktu widzenia oceniać należy wypadki, jakie się zdarzyły podczas zdobywania Nankinu, mianowicie zatopienie amerykańskiego statku wojennego „Panay“ i ostrzeżenie kanonierek angielskich na rzece Jang-Tse.

Oczywiście rządy Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii wysłały do Tokio energiczne protesty. Czy skończy się na protestach i na uzyskaniu od Japonii zadośćuczynienia? Rząd w Tokio przyjmuje na siebie odpowiedzialność za te pożałowania godne wypadki, skwapliwie przeprosza na wszystkie strony i gotów jest dać zapewnienia, że się podobne wydarzenia w przyszłości nie powtórzą. Podobno od wartości danych przez Japonię gwarancji zależy ma, czy sprawa załatwiona będzie środkami dyplomatycznymi czy też pociągnie za sobą poważniejszą akcję dotkniętych mocarstw.

Mówi się o możliwości demonstracji flot na morzach chińskich, a raczej o powiększeniu ilości statków wojen-

nych amerykańskich i angielskich na tamtych wodach oceanu Spokojnego. Nie zdaje się jednak, ażeby, na razie przynajmniej, doszło do takiej militarnej demonstracji. Według Waszyngtonu pierwszy krok należałoby do Anglii, która znacznie silniej zaangażowana jest w Chinach finansowo od Stanów Zjednoczonych. W każdym razie krok taki byłby ryzykowny, gdyż groziłby wybuchem wojny, której dziś nikt sobie nie życzy.

Więc może rozsądniej będzie nie

wywoływać niebezpiecznych komplikacji i rachować jedynie na to, iż przy pomocy, udzielanej Czang-Kai-Szekowi mniej lub więcej dyskretnie przez Rosję, Stany Zjednoczone i Anglię uda się przeciągnąć wojnę na tyle, ażeby Japonia finansowo wyczerpana, nie mogła wykonać swego planu całkowitego opanowania Chin? Jeśli zaś rachuby te zawiodą, to nie pozostanie nic innego, jak ułożyć swe stosunki ze zwycięską Japonią.

JOACHIM BARTOSZEWICZ.

KOMUNIKAT P. K. O.

w sprawie wpłat na konta gdańskie (daki-konti) prowadzone w Centrali P. K. O. w Warszawie.

Na dobro rachunków gdańskich (daki-konti) prowadzonych w P. K. O. mogą być przyjmowane bez specjalnego zezwolenia Komisji Dewizowej wszelkie wpłaty w złotych na pokrycie zobowiązań wypływających z normalnego obrotu płatniczego z tym jednak zastrzeżeniem, że wpłacający winien złożyć pisemne i własnoręcznie (ewent. firmowo) podpisane oświadczenie, stwierdzające w sposób ogólny tytuł dokonywanej wpłaty, np. należność za towary, zapłata odsetek, opłata licencyjna, czynsze z domów i t. p.

Oświadczenie takie należy składać:

1) przy wpłatach blankietami nadawczymi w urzędach pocztowych i kasach P. K. O. — na odwrotnej stronie dowodu wpisu, tj. 3-go odcinka blankietu nadawczego, przeznaczonego dla P. K. O.

2) przy przelewach z kont czekowych na konta gdańskie — na odwrotnej stronie czeku (a nie odcinka, który otrzymuje odbiorca gdański) lub na odwrotnej stronie „dowodu przelewu dla P. K. O.“ przy przelewach czekami zbiorowymi.

W tym celu wprowadzony został przez P. K. O. nowy typ blankietu nadawczego specjalnie przeznaczonego dla wpłat na konta czekowe gdańskie.

Osoby wpłacające gotówką na konta gdańskie, którym właściciele kont czekowych nie dostarczyli jeszcze blankietów nadawczych nowego typu, mogą umieszczać tytuł wpłaty i podpis na odwrotnej stronie dowodu wpisu zwykłego blankietu nadawczego.

Nie przestrzeganie podanych powyżej przepisów Komisji Dewizowej powoduje zapisanie kwoty na konto „separato“, którym właściciel nie może dysponować. Przeniesienie kwot z konta „separato“ na konto gdańskie może być dokonane dopiero na zasadzie dodatkowego pisemnego oświadczenia wpłacającego o tytule wpłaty. Oświadczenie to winno być adresowane do P. K. O. i własnoręcznie przez wpłacającego podpisane.

W interesie zatem osób wpłacających gotówką na gdańskie konta czekowe prowadzone w P. K. O. leży ściśle przestrzeganie podanych powyżej przepisów Komisji Dewizowej, gdyż otrzymanie z opóźnieniem wpłaty przez właściciela konta gdańskiego powodować będzie niewątpliwie dostarczenie zamówionego towaru dopiero w terminie późniejszym.

Stronnictwo Zachowawcze i drożdże

(M) Rozmaito komentują w Warszawie przebieg zjazdu konserwatystów i jego wyniki, a w szczególności odstępstwo „żubrów“ wileńskich i zdezonizowanie z przesyry ks. Radziwiłła. Powszechnie jest przypuszczenie, że głównie oddział tu stosunek do „Ozonu“ i rządu. Ks. Radziwiłł i jego organ „Czas“ uprawiają wyraźną opozycję w stosunku do obecnego rządu uzależniają akces do „Ozonu“ (gdzie, zresztą nie widać eutuzjizmu wobec konserwatystów) od utworzenia nowego, jednolitego rządu, a nawet wskazując wyraźnie, że powinien to być rząd pika Koca.

Z tą taktyką nie godzą się ostroźniejsi konserwatyści, którzy rozumieją, że samodzielny obóz zachowawczy nie ma w Polsce żadnych szans i że najbliższe wybory mogą stać się jego grobem. Trzeba ratować to, co konserwatyści dał przewrót majowy i trzymać się nadal polityki sprawcy tego przewrotu, czyli w aktualnej formie — „Ozonu“.

Taka interpretacja kongresu konserwatystów, zwłaszcza o ile idzie o ks. Radziwiłła, jest na ogół słuszna. Trzeba do niej dodać jeszcze to, że ks. Radziwiłł stawia na pika Sławka. Jest to, jak się zdaje, gra mocno ryzykowna.

Ale jest jeszcze inny, wielce ciekawy komentarz. Opowiadają w Warszawie, że ks. Radziwiłła zgubili — drożdże. Podobno w przeddzień kon-

gresu konserwatystów odbyło się przygotowane zebranie wybitnych ziemian, na którym atakowano rolę ks. Radziwiłła, ujawnioną w procesie Starzyńskiego — Studnicki. Wykazało się tam, że ks. Radziwiłł był pośrednikiem między BBWR i kartelem drożdżowym, a zatem mężem zaufania obu stron.

Przeciwnicy księcia senatora zarzucali mu, że przez popieranie kartelu drożdżowego działał przeciw interesom wielkiego rolnictwa — pozbawiając je możliwości otwierania nowych drożdżowni. Przez tzw. list żelazny kilka rodzin żydowskich trzyma w swych rękach źródło dochodów, które powinny być udziałem producentów melasy i spirytusu, czyli wielkich rolników. I ten właśnie zarzut miał zadecydować o usunięciu ks. Radziwiłła z przesyry Stronnictwa Zachowawczego.

Między dwoma tymi komentarzami nie ma właściwie istotnej sprzeczności. BBWR, kierowany przez pp. Sławka i Radziwiłła, wyrósł w czasie wyborów na drożdżach i zrewanżował się kartelowi za „składkę“ wyborczą — dwustokrotnie. Dziś, gdy BBWR już nie istnieje, jego rachunki polityczne płacić muszą odpowiedzialni kierownicy.

Nie dziwnego, że obóz konserwatywny stara się odgradzić od tej odpowiedzialności.

Dlaczego dopiero teraz.

Posłowie pomorscy o ziemiach zachodnich

Jak wiadomo, w czasie obrad nad budżetem Prezydium Rady Ministrów w komisji budżetowej Sejmu zabierali głos posłowie Dudziński i Sióda, którzy poruszyli sprawę Pomorza i Wielkopolski.

Posel Dudziński zwrócił uwagę na politykę personalną w administracji państwowej Ziemi Zachodnich skarżąc się m. in. na „numerus clausus“ w stosunku do poznańczyków i pomorzan.

Posel Sióda omawiał stosunki na Pomorzu bardzo obszernie. Warto przytoczyć jeden ustęp z jego przemówienia.

„Procesy — mówił posel Sióda dosłownie — które w ostatnim czasie tak głośnym echem odbiły się w całym państwie, zwróciły znowu raz uwagę społeczeństwa na Ziemię Zachodnią, a w szczególności na Pomorze. Nie wchodzi w analizę tych procesów, muszę jednakże podkreślić, że przebieg tych procesów wykazał ponad wszelką wątpliwość, że wszelkie żale, wnioski, interpelacje i temu podobne wystąpienia tamtejszej ludności przeciwko jej uposażeniu przez władze państwowe nie tylko wstępu procentach były słuszne,

ale więcej, iż właśnie te władze, które stać miały na straży sprawiedliwości, porządku i ładu społecznego, same tą akcją kierowały. Dowiedzieliśmy się, że sam wojewoda pomorski organizował bojówki dla napadu na redakcję czasopisma, które zawińło tylko tyle, że było narodowe i nie godziło się na jego metody, praktykowane może w żandarmerii carskiej.“

W tym ostatnim ustępie mowa jest o „Słowie Pomorskim“. P. Sióda obszernie i ostro krytykował dalej działalność BBWR na Pomorzu i omówił położenie gospodarcze tej dzielnicy.

W związku z wystąpieniem posłów pomorskich „Słowo Pomorskie“ ścisnie pisze:

„Posłowie z Pomorza dopiero teraz nabrali odwagi. Dopiero gdy gen. Bortnowski oświadczył publicznie, co uczciwy człowiek myśli o takich panach jak Kirtiklis i Schab — pp. posłowie opowiadają w Sejmie, że na Pomorzu jest źle. A do niedawna kłaniali się w pas tym, których dzisiaj potępią. Czyż sądzi, że im ludność tego nie pamięta? Dlaczego milczeli pokornie, gdy pp. Kirtiklisy i Schaby mieli wpływ duży?“

Dlaczego?

FAKTY i OCENY

O rolę Naczelnego Wodza

Jak donieśliśmy w wydaniu porannym poseł gen. Żeligowski odczytał z trybuny sejmowej list podpisany przez 15 członków komisji wojskowej, którzy odmawiają współpracy z gen. Żeligowskim, jako przewodniczącym tej komisji, z uwagi na jego poglądy na rolę Naczelnego Wodza w państwie.

Odczytawszy list gen. Żeligowski powiedział:

„Aczkolwiek list ten nie ma charakteru urzędowego, ze względu jednak na to, że autorzy tego listu podkreślają głęboką różnicę ideologiczną poglądów między nimi a mną na jedno z najważniejszych zagadnień państwowych oświadczam, że ze względu natury regulaminowej zagadnienia tego dzisiaj omówić nie jestem w stanie, jednakże ze względu na powagę tego zagadnienia powrócę do niego we właściwym czasie i przed właściwym forum.“

Doniosła ta sprawa będzie przeto miała swój ciąg dalszy.

Co to jest?

Agencja Agrarna podała następującą wiadomość:

„W niedzielę, dnia 19 bm., odbył się w Warszawie zjazd „średniaków“ Zw. Polskiej Młodz. Demokratycznej, grupy młodzieżowej, zbliżonej do „Naprawy“. Zjazd powziął szereg uchwał organizacyjnych.“

Co to są średniacy? Może uczniowie szkół średnich?

Miara

Agencja „Echo“ donosi, że ze statystyki dotyczącej działalności posłów w czasie poprzedniej i obecnej kadencji wynika, że największą ilość przemówień wygłosił w Sejmie poseł żydowski dr Emil Sommerstein.

P. Sommerstein jest gorliwym obrońcą interesów żydowskich, a wielka liczba jego wystąpień stanowi miarę napięcia sprawy żydowskiej w Polsce.

„Jerozolimy“ polskie

Prasa żydowska częstokroć nazywa Wilno „Jerozolimą“, dodając przymiotnik: „litewska“.

Obecnie dowiadujemy się, że jest jeszcze jedna „Jerozolima“, tym razem w Małopolsce.

„J. Togblat“ zamieścił mianowicie artykuł rozpoczynający się od słów: „Jerozolima galicyjska“.

Miastem tym ma być Buczaczy!

Likwidacja „Podbipięty“

Prasa warszawska donosi, że przestał wychodzić tygodnik pt. „Podbipięta“, w którym dział polityczny prowadził p. J. Rembieniński.

Czar słowa w książce Nowaczyńskiego

Wielka jest potęga słowa — pisze p. K. Dobrzyński, autor „Czarnej poezji“, na łamach „Orędownika“. — Obrazy nim wyczarowane, istoty ożywione, po dyktatorsku, gwałtem wdzierają się w nasze życie, tyranizują nas, zmuszają do przeżywania tych samych wrzuseń, przeżywania tych samych zdarzeń i wypadków, wciągają nas w orbitę swego życia i swego świata. Ze zdziwieniem spostrzegamy, że koło nas zaczynają żyć nowe istoty, wydobyte z mroków niepamięci czarodziejską potęgą słowa.

Niepodobna opędzić się przed takimi refleksjami przy lekturze najnowszej książki Adolfa Nowaczyńskiego pt. „Warta nad Wartą“ (wydawnictwo Drukarni Polskiej S. A. Poznań).

Nowaczyński książką tą nie tylko przysłużył się wybitnie Wielkopolsce i Wielkopolanom zadając kłam krzywdzącym opiniom.

Nowaczyński przede wszystkim i w pierwszym rzędzie dostarczył nam szeregu nowych mocnych przeżyć. Potęgą swego artysty wprowadza czytelnika do wielkiego teatru dziejów i przesuwa mu przed oczyma kolejno szeregi wybitnych postaci z Wielkopolski. A czyni to w sposób barwny, żywy, sugestywny.

Do bogatego dorobku tego świetnego pisarza przybyła jeszcze jedna książka, jeszcze jedno świadectwo przedziwnego czaru słowa, opanowanego przez artystę. (k. d)

„Warta nad Wartą“ Ad. Nowaczyńskiego, wydana w sposób wyjątkowo estetyczny, nadaje się znakomicie do czytania na porządku i na piękny a cenny prezent gwiazdkowy. Cena tylko zł 4,50. Do nabycia w administracji pisma naszego oraz we wszystkich większych księgarniach.

Kariera Żydów i Żydówek polskich we Włoszech

W „Orędowniku“ pojawił się na ten temat interesujący artykuł, który poniżej w całości zamieszczamy:

Nie ma kraju, w którym by Żydom tak dobrze działało się jak we Włoszech. Jeszcze dziś, mimo wszystko, mimo ten trefny faszyzm! Wprawdzie we Francji powodzi im się równie dobrze, ale tam jest ich o wiele więcej. W Italii procent Żydów jest znikomy, więc sami sobie nie wchodzą w drogę, sami sobie nie obrzydli. Poza pewnymi ośrodkami względnie czynnikami nikt we Włoszech nie zwraca na nich uwagi. Bo cóż z tego, że pismo „Il Tevere“ zestawia, nie bez trudu, i wydrukuję raptem 10 tysięcy nazwisk rodzin żydowskich, zamieszkałych we Włoszech, a „Il Regime Fascista“ od czasu do czasu nawymyśla Żydom od masonów i bolszewików. A zresztą, kto tam znowu tak bardzo czyta „Il Tevere“, piśmisko południowe, psikliwe i krzykliwe, ale bez szerszego wpływu i zasięgu.

Czy natomiast ktoś Żydów we Włoszech wyodrębnia, czy im każe siedzieć na lewo, czy im wypomina ich semickie nosy, często kropla w kroplę podobne do włoskich, czy ich kto bojkotuje w szkole, w zawodach, w handlu, w tramwaju czy na kolei? Niel Mogą to potwierdzić młodzi Żydzi polscy, studiujący w Padwie, w Pawii, Perugii, Florencji czy w Pizie; ci lekarze, farmaceuci i weterynarze z Niemiec i z Polski (a jest ich tu sporo), którzy wszyscy są zadowoleni ze stosunków z kolegami uniwersyteckimi, zawodowymi i z całym środowiskiem włoskim. Pewnie, że byłoby przyjemniej i więcej swojsko, gdyby w pięknej, słonecznej Italii nie było tych czarnych koszul, ale i to można znieść, gdy się robi niezłe interesy.

Chłop włoski często umrze, a Żyda nie ujrzy, a mieszczanin tylko z rzadka. Żyją oni skoncentrowani w kilku wielkich miastach Włoch środkowych i północnych, zwłaszcza w portowych, jak Wenecja, Genua, Liworno, w środowiskach handlowych takich jak Padwa, a przede wszystkim Mediolan i Turyn. W Liworno mają swoje muzeum historyczne, w Rzymie, we Florencji i w Turynie wybitniejszych rabinów. Jak wszędzie, tak i we Włoszech należą do wyborowej plutokracji.

Italia, można by powiedzieć, to raj żydowski, „paradisus ebreorum“. Inna rzecz, że i w tym wygodnym bucie włoskim coś zaczyna cisnąć, choć — jak dotychczas — niezbyt dotkliwie.

Skąd tak nagle i dlaczego? Sami Żydzi, jak zawsze i wszędzie, dali do tego powód, sami wywołałi specyficzne objawy antysemityzmu włoskiego. Zaraz jednak trzeba dodać, że nie tyle Żydzi włoscy tu zawinili, choć i oni także, ile przede wszystkim ich rodacy zagranicą, atakując lirę na giełdach w Amsterdamie, Nowym Jorku, w Paryżu i w Londynie, atakując, co gorsza, faszyzm i Mussoliniego. A dla Włochów Mussolini to tabu! „Mussolini non si tocca!“ (Mussoliniego nie wolno tknąć). Czynniki rządowe i wysoka hierarchia faszystowska drgnęły. O niewdzięcznicy! Za tyle liberalizmu i dobrodziejstw, za tyle słońca ujadacie, podkopujecie, szkalujecie! Jeśli nie wy, to wasi współplemieńcy zagranicą. A wy sami patrzycie na czarne koszule z podełbą, liczyście na to, że może niebawem sztandary czerwone zastąpią czarne, faszystowskie.

Wtedy dopiero „Il Tevere“ i „Regime Fascista“ zaczęły dobierać się do Żydów.

Włochów uraził ponadto syjonizm młodego pokolenia żydowskiego. Polemika z syjonistami włoskimi wyszła jednak z kół Żydów zasymilowanych, którzy zatrwożyli się o własną skórę. Stąd taka publikacja jak „Gli Ebrei in Italia“ (Żydzi we Włoszech) Paola Orana, o tendencji przede wszystkim antysyjonistycznej.

Mimo wszystko, nie można mówić o zmierzchu Żydów w Italii. Zawsze tam było dla nich pole i jest jeszcze do kariery różnorakiej i nie byle jakiej. Nie tylko Żydzi, ale i Żydówki z Polski świadczą o tym niezbitnie.

Kłóż nie słyszał, zwłaszcza spośród Żydów, o Józefie Toeplitzu, ongiś potentacie finansowym, b. dyrektorze „Banca Commerciale Italiana“, który żyje teraz w zaciszu w północnych Włoszech i który, trzeba przyznać, do

Czy rzeczywiście.....

naśladowanoby mnie tak często, gdyby nie ogólne przekonanie, że NIVEA jest czymś wyjątkowo dobrym? Jedynie NIVEA zawiera Euceryt i stąd ta nadzwyczajna skuteczność. NIVEA wzmacnia skórę, a zarazem upiększa cerę. Dlatego należy zwracać uwagę na oryginalne opakowanie i nie przyjmować żadnych naśladownictw.

Krem NIVEA zaleca się kupować wyłącznie w aptekach, drogeriach i perfumeriach, gdyż tylko te źródła zakupu z fachową obsługą nie usiłują narzucić konsumentowi naśladownictw.

Tylko w znanych oryginalnych opakowaniach w cenie od zł. 0,40 - 2,60

P. g. 55 035/6-N. 1931/2031

Polaków bliskich mu przekonaniom lewicowymi, odnosił się nie bez sentymentu, w przeciwieństwie np. do Karola Schanzerza, b. ministra spraw zagranicznych, który, wychrzczwszy się za młodu, zupełnie zasymilował się i nie lubił, gdy mu przypominano jego „polskie“ pochodzenie. O pomniejszych nie wspominam.

Ale i Żydówki polskie nie dały się zdystansować finansistom i ministrom, odnosząc bodaj największe „sukcesy światowe“, bo zaszły najwyżej, aż do księżęcych rodzin włoskich. Suchestowa nie pierwsza zostanie księżną panią. W Polsce może będzie pierwszą, ale we Włoszech ma już poprzedniczkę.

We Włoszech nigdy nie brakło podupadłych arystokratów o świetnych nazwiskach w pogoni za posagiem, bo tylko tą drogą można było odświeżyć blask rodu i podnieść utraconą stopę życia. Pieniądz amerykański czy żydowski, wszystko jedno, byle pieniądz. — Tak otworzyło się pole do kariery dla ambitnych Żydówek polskich, które chciały opuścić getto warszawskie i zabłąsnać w świecie międzynarodowej arystokracji.

Pierwsza, która dała przykład i pociągnęła za sobą cały sznurzek innych, była panna Frankensztein, spokrewniona z Blochami, wychodząc za mąż za śp. hr. Soderiniego, ongiś jednego

Kobiety po wielokrotnych ciążach uzyskują łatwe wypróżnienie oraz prawidłową przemianę materii przez używanie codziennie pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**.
Tg 22 006

Ateny w przededniu ślubu następcy tronu

Ateny (ATE) Jak wiadomo następcą tronu greckiego Paweł wstępuje w związku małżeński z Fryderyką Ludwiką, księżniczką hanowerską, która jest wnuczką b. cesarza Wilhelma II.

Z okazji zaślubin rada miejska m. Aten wyasygnowała ½ miliona drachm na przyozdobienie miasta i na zabawy publiczne upoważniając prezydenta miasta do ofiarowania w imieniu stolicy podarku dla młodej pary.

Minister finansów zarządził, aby w czasie od dnia 23 grudnia aż do 2 stycz-

nia zawieszono egzekucje przeciw płatnikom. Jednocześnie donoszą, że podczas obrzędu zaślubin obecni będą liczni przedstawiciele domów panujących, m. in. ks. Cyryl bułgarski.

Po uroczystości ślubnej, która odbędzie się według rytuału prawosławnego w katedrze ateńskiej, młodzi małżonkowie przejadą głównymi ulicami stolicy karetą królewską, która należała niegdyś do Napoleona III i nabyta została przez Jerzego I, założyciela dynastii.

W Warszawie i w Petersburgu, ożeniony z Amerykanką, został tu jednym z pierwszych kolonizatorów włoskiej Somali i wydał córkę za księcia Barberiniego, z którego rodu pochodził papież Urban VIII i cały szereg kardynałów. Z kolei panna Rotwand z Warszawy wyszła za markiza Cavriani, którego matka była nie mniej nie więcej tylko księżniczką Gonzaga.

Nie dziw więc, iż jakiś czas w kołach inteligencji i plutokracji żydowskiej w Warszawie uchodziło za pewnik, że młoda, bogata Żydówka, jadąc w podróż do Włoch, pozostanie tam na stałe, zdobędzie męża, tytuł i pozycję towarzyską. Takich argonautek w pogoni za tarczą herbową było sporo. I dziś jeszcze są tam znaczne możliwości dla Żydów obojga płci. I dziś jeszcze jest dla nich miejsce pod słońcem. W małych miastach uniwersyteckich włoskich Żydzi i Żydówki z Polski studiują w znacznej liczbie. Mogą tam, jeśli chcą, być Żydami otwarcie, mogą też z całą łatwością ukryć swe pochodzenie i wsiąknąć w tutejsze społeczeństwo, jak o tym świadczą wymienione przykłady. Zatem dla Żydówek i Żydów z Polski droga do Włoch otwarta. Prosimy.

JÓZEF GÓRSKI

Czy był komisarzem bolszewickim?

Przed apelacją w procesie Goldberga

Żywiec. (Tel. wł.) Sąd Grodzki w Żywcu wygotował już motywy wyroku w głośnej sprawie inż. Goldberga przeciwko robotnikowi Skrzypkowi. W motywach wyroku sąd stwierdza, że zarzuty Skrzypka — jakoby inż. Goldberger był komisarzem bolszewickim — są zmyślone i nieprawdziwe. Zeznaniem świadka Marii Skorupskiej, która z całą stanowczością zeznała, że inż. Goldberger jest identyczny z komisarzem bolszewickim, którego widziała na Ukrainie, sąd nie dał wiary. Zeznania świadka majora Pietraszkiewicza, który wprawdzie niezupełnie rozpoznał w inż. Goldbergerze komisarza bolszewickiego w Winnicy, ale stwierdził, że komisarz o takim nazwisku w Winnicy był i był podobny do dyrektora „Solali“ — Goldberga, sąd również uznał za nieistotne.

Motywy wyroku zostały doręczone stronom. Ponieważ obrońcy skazanego Skrzypka zapowiedzieli już apelację, w ciągu najbliższych siedmiu dni od dnia doręczenia im motywów będą musieli wygotować skargę apelacyjną,

którą prześlą Sądowi Grodzkiemu w Żywcu, ten zaś wraz z aktami Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

W aktach sprawy, jak już donosiliśmy, znajduje się sensacyjny wniosek jednego z obrońców Skrzypka, który występował w procesie w ramienia P. O. W., adw. Zwolińskiego, o sprostowanie protokołu rozprawy. Adw. Zwoliński oświadcza w swoim wniosku, że Sąd Grodzki w Żywcu na rozprawie sądowej w dn. 4. 12. po głosach stron „nie zarządzając żadnej przerwy i nie wydalając się z sali rozpraw, sporządził i ogłosił sentencję wyroku, a następnie bezpośrednio przytoczył powody wyroku stosownie do art. 374 k. p. k., mając je już opracowane zawczasu na kilku stronach pisma kancelaryjnego“.

Ponieważ ten sam obrońca, adw. Zwoliński, w swojej obronie oświadczył, że P. O. W. zrobi wszystko, aby „prawdziwe oblicze wilka w owczej skórze ujawnić“, przeto proces apelacyjny zapowiada się naprawdę sensacyjnie.

Sprawa ochrony lokatorów

Sprawa likwidacji ochrony lokatorów znalazła się — jak już informowaliśmy — na plenum Sejmu, po uprzednim omówieniu przez komisję prawniczą.

Wniesiony do Sejmu projekt rządowy przewidywał stopniową likwidację ustawy o ochronie lokatorów z tym, iż z dniem 30 czerwca 1943 r. wyszłyby spod ochrony ostatnie mieszkania — jednoizbowe. Projekt ten po debacie sejmowej zmieniony został o tyle, że znosi ochronę lokatorów tylko dla mieszkań i lokali więcej niż 3-izbowych, a utrzymuje ją dla mieszkań 1, 2 i 3-izbowych.

Ochronę lokatorów nie będą jednak objęte mieszkania 2 i 3-izbowe, powstałe przez rozdzielenie np. mieszkania 5-izbowego już po wejściu w życie ustawy, częściowo likwidującej ochronę lokatorów.

Otwarta jeszcze pozostaje sprawa mieszkań trzy-izbowych, które — być może — w niedalekiej przyszłości także pozabawione zostaną ochrony lokatorów. Ustawa bowiem uchwalona wczoraj przez Sejm przyznaje Radzie Ministrów prawo decyzji co do zniesienia ochrony w mieszkaniach trzyizbowych.

Tak więc, wobec uchwalenia ustawy, z dniem 30 listopada br. spod ochrony lokatorów wyszły lokale handlowe i mieszkania 6- i więcej izbowe, z dniem 31 grudnia 1938 r. wyjdą mieszkania 5-izbowe, a po dniu 31 grudnia 1939 — 4-izbowe.

Do szczegółów nowej ustawy wrócimy jeszcze.

Sąd swoje, starosta swoje

Łuck. (Tel. wł.) Starosta grodzki w Łucku dokonał pięciokrotnej konfiskaty tygodnika „Kurier Wołyński“, pisma niezależnego, o kierunku prorządowym, za umieszczenie listu otwartego kawalera orderu „Virtuti Militari“, Stefana Witczaka do wojewody Józefowskiego. Dodać trzeba, że Sąd Okręgowy uchylał zajęcie tego artykułu, a p. starosta mimo tej decyzji sądu pismo stale konfiskował.

W tych warunkach redakcja była zmuszona pismo zawiesić.

Pierwszą stroną ostatniego numeru pisma zajęły orzeczenia starostwa o zarządzeniu konfiskaty, a zaraz pod tym znalazło się orzeczenie sądu o cofnięciu tej konfiskaty.

ZE ŚWIATA

W Wiedeńskiej Operze wystąpi bezinteresownie na pomoc zimowa Jan Kiepusa. Artysta został przyjęty przez kanclerza Schuschniga.

W trakcie rozmowy Jan Kiepusa wyraził zamiar osiedlenia się na stałe w Wiedniu.

Słynny aktor niezawodowy Józef Mayer, grający podczas przedstawień w Oberammergau rolę Nikodema, zginął w 39 roku życia wskutek wypadku na nartach.

Jak donosi prasa węgierska, Ford przystępuje do założenia na Węgrzech fabryki samochodów.

Po raz pierwszy zdarzyło się, że członek rodziny królewskiej, książę Piotr Pisto Philibert, syn ks. Sabaudii i Genui, opublikował w „Giornale d'Italia“ swoje poglądy polityczne. Zgadza on się zresztą z Mussolinim, lecz jest to pierwszy wypadek od czasów istnienia faszyzmu.

Lotniczka Maryse Hilsz wyleciała ostatnio z Kalkuty do Akyab w Burmie. W razie gdyby chciała ona pobić rekord Japy'ego, musiałaby przelecieć 2 900 km w mniej niż 29 godzinach.

STRONNICTWO NARODOWE

Zebranie plenarne w czwartek bm. w sali p. Stenikowskiego — Rynek 7.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Drzazgi

„PRACOWNICY W MELONIKACH”

„Robotnik” poddał krytycznej ocenie tzw. zastępczy obowiązek wojskowy. Podając w wątpliwość wartość wykonywanych zajęć fizycznych przez „pracowników w melonikach” i dowodząc, że tzw. praca zastępcza naogół jest nieproduktywna, wprowadza bowiem dezorganizację na froncie pracy, organ socjalistyczny pisze, co następuje:

„Chodzi nam o to, czy dochód społeczny zyskuje na tym, że wykwalifikowanego robotnika lub pracownika umysłowego odrywa się na tydzień od ich warsztatów pracy i każe im się wykonywać roboty, które pierwsi lepszy niewykwalifikowany robotnik może wykonać”

MUMIA W URZĘDZIE CELNYM

Muzeum Narodowe zamówiło sobie w Kairze mumie na wystawę egiptologiczną. Przesyłka z mumifikowanego Egipcjanina, który żył przed paroma tysiącami lat, przeszła przez kilka granic, aż dotarła do polskiej komory celnej.

— Mumia? Takiej pozycji nie ma w taryfie celnej. A nuż przemysł? Sprawdźmy.

Zdziwiono się bardzo w dyrekcji Muzeum Narodowego, gdy następnego dnia otrzymano wezwanie urzędowe do uiszczenia cła — według pozycji odnoszącej się do... ryb suszonych.

A może, rzeczywiście, chodziło o mumie syreny?

BRAK POMYSŁOWOŚCI?

Mały Rocznik Statystyczny informuje, że w zakresie wynalazczości 5 krajów kroczy na czele: 1) Niemcy 52.839 patentów, 2) Stany Zjednoczone 41.003 patentów, 3) Japonia 19.006 patentów, 4) Francja 18.000 patentów, 5) Anglia 17.675 patentów.

Polska zajmuje w odnośnej liście 14 miejsce z liczbą 2.392 patentów. Przy tym na uwagę zasługuje fakt, że większość zarejestrowanych w Polsce patentów stanowią patenty obce, zagraniczne.

Czyżby niski stopień naszej wynalazczości świadczył o braku pomysłowości Polaków? Mamą o sobie niezłe wyobrażenie, gdy mowa o inteligencji poszczególnych narodów. Sądźmy, że niska ilość patentów tłumaczy się w pierwszej linii słabym uprzemysłowieniem kraju

LOKAL SZKOLNY ZA 1,6 GROSZA DZIENNIE!

„Głos Nauczycielstwa” podaje zredukowany roczny budżet publicznej szkoły powszechnej. Z zestawienia tego wynika, że szkoła w wynajętym lokalu na prowincji, licząca 70 dzieci, wydaje na a) wynajem lokalu 200 zł, b) na opał i światło 45 zł, c) utrzymanie porządku 40 zł, d) higienę (apteczka szkolna) 5 zł, e) prenumeratę dziennika urzędowego 15 zł, razem: 305 zł.

Tak więc na utrzymanie jednego dziecka w szkole wypada (305 : 70) 4,35 zł rocznie, (4,35 : 10), 43 grosze miesięcznie, (43 : 30) czyli 1,6 grosza dziennie. Za tę kwotę dziecko ma otrzymać czysto i higienicznie utrzymany lokal, dający mu podstawowe pojęcie o „kulturze dnia codziennego”.

Przy bólach neuwralgicznych, głównie przy zapaleniach nerwu kulszowego, po zacyciu zrana na czczo szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa następuje lekkie, obfite wypróżnienie, powodujące przyjemne samopoczucie
Tg 22 007

Krótkie informacje gospodarcze

— Zapas złota w Banku Lotewskim wynosił w dniu 15 grudnia 775 mln. latów. Zapas walut zagranicznych 44,8 mln. lat., a obieg banknotów 61 mln. lat.

— Bilans czechosłowackiego handlu zagranicznego za listopad rb., zamyka się saldem dodatnim w wysokości 61 milionów kor. przy przywozie 985 mln. i wywozie 1 047 mln. kor.

— Eksport wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego w listopadzie rb. wyniósł ogółem 234 262,62 kg, wartości 1 845 245 zł. W porównaniu z eksportem za miesiąc październik uległ on zmniejszeniu o 64 290 kg, wartość zaś zmniejszyła się o 21 962 983.

— Ilość osób poszukujących pracy na terenie województwa łódzkiego wynosi obecnie 60 981. Jest to w porównaniu z okresem poprzednim wzrost dość znaczny, który tłumaczy się zakończeniem robót sezonowych.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Zmiana ustawy o podatku obrotowym.** Bez uprzedniego bliższego porozumienia z organizacjami gospodarczymi opracowano w ministerstwie projekt zmiany ustawy o podatku obrotowym. Pozostaje to w związku z zapowiedzią zniesienia świadectw przemysłowych. Nowela do ustawy ma stworzyć nowe źródła dochodu w podatku obrotowym, których celem jest wyrównanie ubytku dochodu, spowodowanego zniesieniem świadectw. Wśród źródeł pokrycia wspomnianej różnicy, projekt m. in. znosi ulgi podatkowe dla obrotów giełdowych, podnosząc, iż ich wprowadzenie nie spełniło założonych zadań, gdyż wytworzył się drugi, pozagiełdowy rynek, na którym przeprowadza się właściwie transakcje, zgłaszane na giełdzie tylko w celu uwolnienia ich od podatku obrotowego. Takie postawienie sprawy uderza silnie w handel zbożowy i rolnictwo; toteż sądzić można, że sfery zainteresowane zajmą wobec niego krytyczne stanowisko. (az)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na wczorajszych giełdach walutowych w dalszym ciągu nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian kursów walut. Zarówno de wiza na Nowy Jork, jak i dewiza na Paryż, utrzymały się mniej więcej na dotychczasowym poziomie. W terminowych notowaniach franka franc. w Londynie ponownie nastąpiło pewne pogorszenie, albowiem departy wzrosły: 1-miesięczne do 112½, natomiast 3-miesięczne do 4,18.

(k) **Eksport ziemniaków przez Gdynię do Południowej Ameryki.** Eksport ziemniaków przez port gdyniński do Południowej Ameryki w okresie 10 miesięcy rb. — wyniósł 5.018,8 ton. W dniu 20 grudnia rb. statek „Mercator”, odchodzący do Buenos Aires, zabrał na swym pokładzie 2.500 ton polskich sadzaniaków. Jest to największy ładunek sadzaniaków w roku 1937. Sezon eksportu ziemniaków do Brazylii, Argentyny i innych państw Południowej Ameryki odbywa się w miesiącach sierpień, grudzień. Ziemniaki polskie na tych rynkach są bardzo poszukiwane, to też zapotrzebowanie jest większe od podaży.

(k) **Przywóz śledzi.** Przywóz świeżych, solonych śledzi stanowi poważną pozycję w całości importu towarów zagranicznych do Polski. W ciągu 11 miesięcy rb. przywieźliśmy mianowicie z innych krajów za 20.198 tys. zł śledzi, co stanowi nawet pokazywany wzrost w porównaniu z okresem styczni — listopada r. ub. kiedy import śledzi pochłonął 17.459 tys. zł.

(k) **Ekspancja handlu gdańskiego.** Handel gdański zwraca coraz bardziej uwagę na kształtowanie się stosunków w Polsce, wyzyskując każdą powstającą możliwość zarobku. Ostatnio — jak się informujemy — kilka gdańskich firm handlowych przeniosło się na teren Centralnego Okręgu Przemysłowego. Kilka innych znowu — chodzi tu o firmy zbożowe — przesiadło się z Gdańska na odcinek Płock — Kutno Ruch gdańskich firm handlowych ku wewnętrznemu rynkowi Polski jest symptomatyczny i winien być bacznie obserwowany przez handel polski. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Restrykcje w gospodarce metalowej Rzeszy.** Ministerstwo Gospodarki Rzeszy wydało dwa nowe zarządzenia, ograniczające wolność produkcji metalowej. Do dn. 31 grudnia 1938 r. nie wolno zakładać nowych przedsiębiorstw do wyrobu szeregu artykułów cynkowych i ołowianych, rozszerzać zakresu działalności już istniejących podobnych przedsiębiorstw, lub zmieniać działalność tej kategorii, nie czynnych więcej niż 6 miesięcy.

(z) **Rozluźnienie reglamentacji w Rumunii.** Międzyministerialna komisja polityki gospodarczej Rumunii obradowała ostatnio nad wnioskami ministerstwa przemysłu i handlu w sprawie zmian aparatury handlu zagranicznego. Pomysłne kształtowanie się handlu zagran. a w szczególności wysokie saldo aktywne umożliwiłoby szybsze i bardziej liberalne załatwianie zezwoleń importowych. Jednocześnie nastąpiłoby uproszczenie szeregu formalności.

(k) **Wzrost przywozu pszenicy do Włoch.** W pierwszych 11 miesiącach rb. przywieziono do Włoch 1.651 tys. ton pszenicy, wartości 1.387 mln. lir., wobec 434,5 ton, wartości 242,9 mln. lir. w analogicznym okresie 1936 r.

(z) **Stalowy wzrost drożyzny we Włoszech.** W listopadzie rb. wskaźnik cen detalicznych 20-tu najważniejszych produktów pierwszej potrzeby wzrósł z 94,1 do 95,8, tj. o 1,8 pct. Wzrosły m. in. ceny wyrobów mącznych, ryżu, fasoli, mięsa wieprzowego i wołowego, jaj, sera, masła, smalcu i słoniny.

(z) **Zastój na rynku diamentowym.** W związku z zastojem na rynku diamentów, „Diamond Corporation”, który kontroluje cały handel diamentami w stanie brutto, postanowił zawiesić do końca stycznia dalszą sprzedaż diamentów. Ma to na celu niedopuszczenie do spadku cen. W ciągu całego roku bieżącego sprzedanych zostało diamentów nieoszlifowanych

za sumę 9 milionów funtów. Jest to najwyższa cyfra, którą zanotowano od 1929 roku. Maksymalna chłonność rynków diamentowych na całym świecie obliczana jest na 12 milionów funtów szterl. W r. 1932 sprzedano diamentów tylko za 3 miliony funtów szterl.

(z) **Zwyzka pożyczek polskich na giełdzie nowojorskiej.** Od kilku dni występuje na giełdzie nowojorskiej wyraźna zwyżkowa tendencja dla pożyczek polskich. Poniżej podajemy notowania pożyczek polskich na giełdzie w Nowym Jorku w dniu 20 bm. (kursy zamknięte w procentach nominalu — w nawiasie dla porównania kursy zamknięcia w dniu 14 bm.): 8 pct dillonowska 62½ (57), 7 pct stabilizacyjna 80 (73), 6 pct dolarowa 65½ (60½), 7 pct warszawska 58½ (55½).

Chleb dla Polaków

W mieście woj. warszawskiego (10 tys. mieszk.) potrzebni są: skład cukierków, owoców itp., żelaza, materiałów budowlanych, nasion, sprzętów radiowych, skór i przyborów szewskich, tokarz, garbarnia, cholewkarz, garncarz, czapnik, kolektura loterii państwowej, kilku krawców, skup drobiu, szklarz, jatki wołowe, hurtownia towarów kolonialnych (bardzo pożądana, lokal wolny) interes zbożowy znajdzie najpomyślniejsze warunki.

W mieście woj. łódzkiego (25 tys. mieszk.) potrzebni są: adwokat-narodowiec, bieliźniarki, gorseciarki, blacharz, dentysty (meżczyzna) skład drzewa budowlanego, skład futer, garbarni (nie ma żadnej) kamaznika, galanteryjnika, koszykarskiego sklepu, olejarni, parasolnika skup: drobiu, nabiału, zboża i owoców, — szklarza, tartaku, manicurzystka, kuśnierz, skład: śledzi ryb wędzonych, ryby żywe, skład owoców południowych.

W Duniłowiczach woj. wileńskie potrzebni są: 1 skład apteczny, 2 składy bławatne i manufakt., 1 piekarnia, skład farb i pokostów, skład galanterii i konfekcji, skład żelaza, skład obuwia.

W mieście powiatowym Postawy woj. wileńskie potrzebni są: skład apteczny, skład bławatów i manufaktury, skład farb i pokostów, skład żelaza, zegarmistrz, skład kaloszy, skład kapeluszy i czapek, skład obuwia, skład konfekcji, drukarnia, wytwórnia wód gazowych.

We Wornianach woj. wileńskie potrzebni są: skład apteczny, skład bławatów i manufaktury, skład żelaza, skład materiałów budowlanych.

W Lidzie potrzebni są: 2 składy apteczne, większy skład bławatów i manufaktury, piekarnia, cukiernia, skład elektrotechniczny i sprzętów radiowych, składy farb i pokostów, skład galanterijny, skład konfekcji, skład żelaza i materiałów budowlanych, skład skór, skład kapeluszy i czapnik, skład naczyń kuchennych szkła i porcelany, skład instrumentów muzycznych, pracownia sukien damskich, zakład krawiecki męski dla inteligencji.

W Raduniu pow. lidzki, potrzebni są: 1 skład apteczny, 1 skład bławatny i manufaktury, piekarnia i cukiernia, 1 sklep galanterijny i konfekcji, 1 skład kaloszy i wyrobów gumowych, 1 skład obuwia, 1 zakład fryzjerski, 1 krawiec, męski i damski.

w mieście woj. śląskiego jest do nabycia fabryka obuwia, narazie nieczynna z powodu śmierci właściciela. Jest tam około 90 różnych maszyn oraz wielki dom czynszowy. W imieniu wierzycieli masy spadkowej sprzedaje obiekt ten notariusz w Katowicach. Bliższych informacji udzielimy.

W Niemenczyźnie n/Wilią pow. wileńsko-trocki, potrzebni są: skład apteczny, skład farb i pokostów, skład galanterii i pokostów, skład galanterii i konfekcji, — skład żelaza i materiałów budowlanych, skład czapek i kapeluszy, skład obuwia, 1 zakład fryzjerski.

W Żyrardowie jest do nabycia plac 7 800 m kwadr., połowę którego zajmuje dom trzypiętrowy, solidnie budowany 1915 r., odnowiony mający 54 ubikacji mieszkalnych z dochodem około 550 zł miesięcznie. Hipoteka czysta, położenie w centrum miasta. Suma szacunkowa od 60 tys. do 66.500 złotych.

W Lidzie potrzebny jest natychmiast fachowiec do założenia i prowadzenia fabryki wód gazowych. Lokal jest zapewniony.

W Katowicach w centrum miasta można wykupić z rąk żydowskich dobrze prosperującą hurtownię kawy, herbaty i kakao. Gotówki potrzeba 20 tys. złotych.

W Sandomierzu jest do nabycia natychmiast realność w Rynku, która mogłaby się nadać na duży dom handlowy, cena ca. 70 tys. zł. Poza tym są do nabycia inne mniejsze realności. Szczególny brak odczuwa się w Sandomierzu: hurtowni spożywczo-kolonialnej. Na miejscu znajduje się kilku ludzi z kapitałem. Dalej potrzebny jest: grawer, zegarmistrz i czapnik.

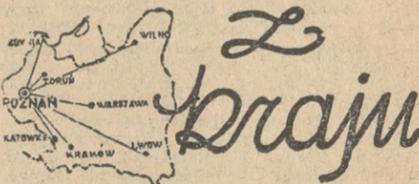
Informacji udziela Wydział Gospodarczy przy Zarządzie Okręgowym Stronniczy Narodowego w Poznaniu, przy ul. św. Marcina 65 m. 9 od godz. 10—14. Tytułem kosztów manipulacyjnych prosimy załączać do listów 1 zł w znaczkach pocztowych.

EMES

KUCHENKA SPIRYTUSOWA NIEZASTAPIONA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

ng 1571

FLAGA MORSKA NACZELNEGO WODZA

Ministerstwo Spraw Wojskowych wydało zarządzenie o wprowadzeniu flagi morskiej Naczelnego Wodza. Flaga ta przedstawia godło Rzeczypospolitej na czerwonym tle, na którym umieszczono dwie skrzyżowane białawy marszałkowskie.

PROTEST INŻYNIERÓW WARSZAWSKICH

W Warszawie odbyło się w ubiegłą niedzielę zebranie inżynierów wszelkich kategorii z udziałem około 2.000 osób. Powzięto protest przeciwko udzielaniu tytułu inżyniera innym osobom nie posiadającym wykształcenia akademickiego, uważając to za obniżenie poziomu naukowego i zawodowego stanu inżynierskiego w Polsce.

ZNOWU WIELKI PROCES KOMUNISTYCZNY

W stolicy rozpocznie się 12 stycznia przed Sądem Okręgowym jeden z największych procesów komunistycznych. Oskarżone są 43 osoby, w tym 15 kobiet. Chodziło o przynależenie do partii komunistycznej, uprawianie agitacji i zbieranie składek na rzecz centrali komunistycznej. Proces potrwa z jakiejś trzy tygodnie.

RODZINA ŻUBRÓW SIĘ POWIĘKSZYŁA

W nadleśnictwie Smardzewice pod Spalą, jak donoszą, urodziło się w tych dniach młode żubrzatko, które nazwano „Bubuś”. Matką jego jest „Faworyta”, a ojcem „Puhacz”.

ODMIENNY WYROK SĄDU APELACYJNEGO

Swego czasu urzędnik pocztowy Kazimierz Rattinger w stolicy stał przed Sądem Okręgowym oskarżony o napaść na kasjera poczty Friedricha i zagranicę większej sumy pieniędzy F., który był wtedy sam w kasie, został nagle napadnięty i uderzony tępym narzędziem w głowę. Zaznaczył on, że widział wchodzącego R. i on tylko mógł być napastnikiem.

Sąd uwolnił wówczas R. dla braku dostatecznych dowodów, a skazał go jedynie za sfałszowanie świadectwa szkolnego, co przy tej okazji również wyszło na jaw, na pół roku więzienia.

Przeciwko wyrokowi apelowały obie strony, przy czym prokurator domagał się ukarania oskarżonego za napaść i rabunek. Sąd Apelacyjny przychylił się obecnie do tego wniosku i skazał Rattingera na 5 lat więzienia. Sprawa ta znajdzie się jeszcze przed Sądem Najwyższym.

NOWY GMACH UBEZPIECZALNI W ŁODZI

Po uroczystości kościelnej, której dokonał ks. biskup Jasiński, otwarto w Łodzi nowy gmach ubezpieczalni Społecznej dla obwodu południowego w dzielnicy Chojny. Gmach ten wybudowano kosztem 1.750 tysięcy złotych; ubezpieczonych jest tam około 150 tys. osób. Gabinet lekarski tego zakładu jest nowoczesnie wyposażony.

DRUGI PROCES CHŁOPISKI W PRZEMYSŁU

W Przemysłu rozpoczął się przed Sądem Okręgowym drugi proces chłopski o wywołanie rozruchów w powiecie jarosławskim. Tym razem oskarżeni są chłopcy o zajęcia w Szódku, których jest ogółem 14 i jedna kobieta.

Oskarżonych już przesłuchano. Obecnie odbywa się przesłuchiwanie świadków, których zezawano cały szereg. — Rozprawę prowadzi s. o. Matyja, oskarżenie wnosi prokurator Kruczkowski.

Tg 21 942

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Plątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Wig. Adam i Ewa Boże Narodz.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Godystawa Grzmisława

Słońca: wschód 8,02, zachód 15,42
 Długość dnia 7 godzin 40 minut
 Księżyc: wschód 24,37, zachód 11,11
 Faza: Ostatnia kwadra o 15 g.

Grudzień
24
Piątek

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57 i 30-50
 Policja: 42-21
 Pościągcy: 15-60 i 28-36
 Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72, Rynek Jeż 77-08, Klinika przy Polnej 74-02, Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 49-80, Zielona (narodził Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wildecki 66-35, Wielkie Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
 Poczł. biuro zleceń: 49-28, Zegarynka: 07, Centr. między 00, Inf. tel. 09, Biuro napr. 08, Inform. dworc. 67-41, Dw. autob. 67-19, Lotnisko 78-45.

WODOCIEC W WARCIE poziom + 100 cm (śred. żegl. + 1 m) temper. wody + 0,1

NOCNY DYZUR APTEK
 Śródmieście: Apteka ś.w. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31; — Apteka „Pod Białym Orłem”, Stary Rynek 41; — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1; — Jeżyce: Apteka pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (narodził Staszica 1); — Łazarz: Apteka im. Matejki, ul. Matejki 1; — Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72; — Wilda: Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3; — Solacz: Apteka przy ul. Mazowieckiej 12; — Górczyn: Apteka Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — Debiec: Apteka przy ul. Debieckiej 6; — Poznań-Wschód: Apteka przy Krzyżu, ul. Główna 53; — Staroleka: Apteka miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

W Poznaniu przed 10 laty
 Dnia 23 grudnia 1927 r.
 Ruch na ostatnim targu przedświątecznym był bardzo ożywiony. Ryby dowieziono w wielkiej ilości i popyt na nie był duży. Ceny masła zniżkowały.

W Wielkopolsce przed 100 laty
 Dnia 23 grudnia 1837 r.
 Poznański cenzor książek polskich, wychodzących w Wielkim Księstwie Poznańskim, Czwalina, profesor matematyki i geografii w jednym z gimnazjów poznańskich, udzielił imprimatur dwutomowemu dziełu Józefa Łukasewicza: „Obraz historyczno-statystyczny miasta Poznania w dawniejszych czasach”.

W Wigilię,
 w piątek, dnia 24 grudnia 1937 r.
 zamykamy biura o godz. 13
 ekspedycję gazet o godz. 16

Administracja
 „Kuriera Poznańskiego”

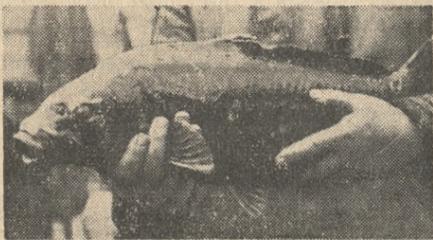
NEKROLOGI
 — * **Zgon wiceprezesa Pospischila.**
 Dziś rano nadeszła do Poznania wiadomość z Krakowa, że zmarł tam wczoraj po operacji ślepej kieszki wicedyrektor Okr. Dyr. Kol. Państw. w Krakowie, śp. mgr Józef Pospischil, dawny wicedyr. kolei w Poznaniu. Zmarły urodził się we Lwowie. Od 1909 r. pracuje już w kolej-

Ś. p. mgr Józef Pospischil
 niecie, przy czym od 1920—1926 r. w Ministerstwie Komunikacji. W latach 1926 do 1929 zajmuje stanowisko naczelnika wydziału personalnego w dyrekcji poznańskiej, następnie zaś takie same stanowisko w dyr. gdańskiej. Z kolei obejmuje posadę wicedyrektora kolei w Toruniu, skąd w 1934 r. przybywa do Poznania na takie same stanowisko. Udziela się tutaj pracy społecznej, będąc m. i. przez dwa lata prezesem „Rodziny Kolejowej”. W grudniu 1936 r. zostaje przeniesiony do Krakowa na stanowisko pierwszego wicedyrektora kolei. Zmarły był odznaczony orderem „Polonia Restituta” IV klasy i złotym krzyżem zasługi.
 Jak się dowiadujemy, pogrzeb śp. Józefa Pospischila odbędzie się jutro w Poznaniu, równocześnie z pogrzebem śp. Jana Kiedacza, który był kuzynem zmarłego.

WYSTAWY
Z wystawy prof. Aleksandra Laszenki.
 Wystawa radosnych, słonecznych dzieł cennego orientalisty, prof. LASZENKI, cieszy się ogromnym powodzeniem. Bogata kolekcja studiów i kompozycji przywiezionych przez mistrza z jego zeszlazocnej podróży na Wschód, spotkała się z nadzwyczaj przychylną opinią wybitnych krytyków. Szczególny podziw budzą wielobarwne drzeworyty ze względu na ich wysoką i ogólnie uznaną wartość artystyczną. Wystawa potrwa do pierwszych dni stycznia 1938 r. W czasie świąt otwarta od 13—20-tej.
 dg 25 608

KRONIKA MIEJSCOWA
 — * **Rekord ślubów.** Przed urzędnikiem Stanu Cywilnego zawarto dziś przed południem 38 związków małżeńskich. — Takiej rekordowej liczby w Urzędzie Stanu Cywilnego w Poznaniu dotychczas nie notowano. W dniu wczorajszym odbyło się 37 ślubów. (pt.)
 — * **Ożywiony ruch przedświąteczny na targach.** W okresie przedświątecznym na targach poznańskich panuje niezwykle ożywiony ruch. By umożliwić szerokim rzeszom zaopatrywanie się w najpotrzebniejsze artykuły żywnościowe, przedłużono również godziny targowe tak, że zamiast do godz. 12. targuje się obecnie do godz. 14, a nawet do 15 po południu. Duże ożywienie odczuwa się już w handlu nabiałem i drobiem. Niemniejszy ruch panuje w handlu różnego rodzaju drobiazgami na gwiazdkę, przeważnie domowego wyrobu.
 Większy ruch w handlu rybami na Wolnicy i placu Sapieżyńskim spodziewany jest dopiero podczas jutrzejszego targu piątkowego. Każdy bowiem chce mieć na wieczór wigilijny zupełnie świe-

Karp wagi 5 kg

że ryby. Większość karpia, sprzedawanych obecnie na targach w Poznaniu pochodzi z okolic Chodzieży. Na targu są karpie, ważące 4 do 5 kg. Ceny ryb na targach poznańskich kształtują się obecnie następująco (za ½ kg): karpie 1—1,20 zł, szczupaki 1,50—1,60 zł, liny 1,20—1,30 zł, okonie 0,70 do 1,00 zł, karasie 0,80 do 1,00 zł, ryby białe 30—60 gr. (jr.)
 — * **Pożegnanie sędziów.** W środę, dn. 22 bm. w gabinecie prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu odbyło się uroczyste pożegnanie sędziego Sądu Apelacyjnego Alfreda Korzeniowskiego, który przeszedł po długoletniej służbie sądowej w stan spoczynku, oraz sędziego Sądu Apelacyjnego, Stefana Grabowskiego, który został mianowany prezesem Sądu Okręgowego w Chojnicach. Do zebranych przemówił w bardzo serdecznych słowach, w zastępstwie nieobecnych prezesa Szyski, wiceprezesa Sądu Apelacyjnego, Wiktor Norski, wręczając odchodzącym sygnety od kolegów.
 — * **Dyrekcja Oddziału P. K. O. w Poznaniu** zawiadamia niniejszym, że w wigilię Bożego Narodzenia, tj. w piątek, dnia 24 grudnia rb. kasy i biura Oddziału PKO będą nieczynne. (d 2658).
 — * **Rejestr poborowych rocznika 1917** wyłożony będzie do przejrzenia zainteresowanych w czasie od 1 do 15 stycznia w Wydziale Wojskowym Zarządu Miejskiego, plac Sapieżyński 9. I piętro, pokój 30 w godzinach od 10—12 codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt. (o.)

Najwspanialsze arcydzieło filmowe świata
KSIĄŻĘ i ŻEBRAK
ERROL FLYNN — BILLY i BOBBY MAUCH
Wielka świąteczna Premiera Kinoteatru „SŁOŃCE”

— * **Pociąg osobowy stanął na torze.**
 Wczoraj w południe, na linii Poznań-Gniezno, między stacjami Kobylnica i Poznań-Wschodni pociąg osobowy, przychodzący do Poznania o godz. 12,21 w południe, z powodu defektu w parowozie stanął na linii kolejowej tuż przy cegielni Frankowskiego na Główniej. Wobec tego, że mimo wysiłków maszynisty i palacza naprawy parowozu nie można było dokończyć, wezwano pomocy z Poznania. Przyniesiono przez stację Poznań-Wschodni przejeżdżający parowóz, wysłany po zatrzymaniu pociągu, który przybył na stację Poznań bez dalszych przeszkód, jednakże z półgodzinnym opóźnieniem. (jr.)

RÓŻNE
 — * **Z działalności Inspekcji Handlowej.** Powołana do życia z dniem 1 grudnia rb. Inspekcja Handlowa przy Wydziale Przemysłowym Zarządu Miejskiego w Poznaniu, która rozpoczęła swe czynności 9 bm., przeprowadziła dotychczas 735 wywiadów. W 353 wypadkach Inspekcja Handlowa zrobiła doniesienia karne. Wywiady przeprowadzone były w części Starożytnym, na placach Sapieżyńskim i Działowym oraz pobliskich ulicach. — Warto zaznaczyć, że w Inspekcji Handlowej zatrudnionych jest siedmiu urzędników. (zd).

ILUSTRACJA POLSKA

W każdym domu pod polską choinką wielki, wspaniały numer świąteczny Ilustracji Polskiej

Barwna różnorodność tematów tego numeru zapewni znakomitą rozrywkę świąteczną. Czytelników zaciekawi zwłaszcza początek powieści szpiegowskiej pt. „Podwójna zbrodnia na linii Maginota” oraz historia pewnego lotu wśród śniegu w górach.

Wesołych Świąt!

Pod krzewem kamelii postrzelił się b. dyrektor Banku Rzemiosła

W związku z zamachem samobójczym, którego — jak donieśliśmy w wydaniu porannym — dokonał wczoraj w palmiarni w Parku Wilsona Zenon Zaborowski z Łodzi, były dyrektor Spółdzielczego Banku Rzemiosła w Poznaniu, dowiadujemy się, że Zaborowski, mniej więcej o godz. 13, wykupił bilet wstępu do palmiarni i obszedł poszczególne działy, po czym, tam, gdzie rosła araukaria, usiadł na ławeczce, w pobliżu krzewu kamelii japońskiej. W pewnej chwili, gdy nie było nikogo w pobliżu, Zaborowski wyciągnął pistolet, przyłożył go sobie do serca, nakrył broń płaszczem, by stłumić odgłos wystrzału i pociągnął za cyngiel.

Stłumiony huk usłyszał ogrodnik dekoracyjny p. Jackowski i pobiegł w kierunku detonacji, gdzie Zaborowski leżał na ziemi bez przytomności. Rozpięte ubranie, broń i krew pozwoliły domyśleć się odrazu, że dokonany został zamach samobójczy. Z pomocą pospieszyli pracownicy palmiarni. Równocześnie zawezwano telefonicznie pogotowie ratunkowe i księdza, odwołanego jednak z chwilą przybycia lekarza, który stwierdziwszy ciężką ranę w okolicy serca i zatamowawszy krew, przewiózł Zaborowskiego samochodem Pogotowia Ratunkowego (66-66) do szpitala miejskiego. Zaborowski nie

miał przy sobie żadnych dokumentów, tak, że zidentyfikowano go dopiero po pewnym czasie.
 Jak stwierdziliśmy dziś w południe,

ZENON ZABOROWSKI
 b. dyr. Spółdz. Banku Rzemiosła

Zaborowski żyje i jest nadzieja uratowania go.

Zaborowski był w swoim czasie dyrektorem Spółdzielczego Banku Rzemiosła w Poznaniu i po upadku tej instytucji stał przed sądem. Ostatnio — w dniu 15 bm. — sprawa Zaborowskiego była rozpatrywana przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu.

Na rozprawę tę Zaborowski się nie stawił; obecni byli tylko jego dwaj obrońcy.

W wyniku rozprawy apelacyjnej sąd skazał Zaborowskiego na karę łączną 2 i pół lat więzienia i wobec wysokości orzeczonej kary zarządził natychmiastowe aresztowanie. Zarządzenie sądu przekazane zostało władzom policyjnym w Łodzi, gdzie Zaborowski ostatnio mieszkał przy ul. Niskiej nr 1. W motywach wyroku Sąd Apelacyjny poddał surowej krytyce moralną sylwetkę Zaborowskiego i stwierdził, że Zaborowski wraz z prezesem rady nadzorczej inż. Namysłem wzajemnie się wspierali w działalności przestępczej.

Wczorajszy zamach samobójczy, dokonany przez Zaborowskiego w palmiarni poznańskiej, stoi niewątpliwie w związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego i zarządzonym przez sąd aresztowaniem.

Zaznaczyć należy, że wczoraj, wobec tego, iż policja nie zastała Zaborowskiego w jego mieszkaniu w mieście Łodzi, Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozesłał za nim listy gończe.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzież woza z mięsem.** Z dzie-
dzinca rzeźni miejskiej skradziono we
wtorek rano mistrzowi rzeźnickiemu Jó-
zefowi Szwedkowi, mającemu swój war-
sztat na Górnej Wildzie 80, konia z wo-
zem rzeźnickim, na którym załadowane
były trzy połówki świń. Po pewnym cza-
sie skradziony wóz z koniem odnaleziono,
porzucony na Cytadeli. Mięsa jednakże
już nie było. Za sprawcą kradzieży poli-
cja wdrożyła dochodzenia. (kl.)

— * **Kradzież form od odlewów.** Z od-
lewni metalu p. Ignacego Biala przy ul.
Emilii Sczanieckiej 4 skradziono w dniu
16 bm. 25 form do odlewów wartości 600
złotych. W dochodzeniach ujawniono ja-
ko pasera handlarza starym żelazem An-
toniego Morawskiego, mieszkającego przy
ul. Łukaszczyka 39, Morawskiego, u któ-
rego znaleziono 16 form, ujęła policja.

— * **Za przekroczenie przepisów admi-
nistracyjno-handlowych i kołowych** na-
łożyła policja w ciągu ubiegłej doby dora-
żne mandaty karne na 69 osób. Przeciw
19 złożono doniesienia karne, 9 osób u-
pomniano z powodu zakłócenia spokoju
publicznego, złożono dwa doniesienia za
opilstwo i 6 za przekroczenie przepisów
sanit.-obyczajowych. Zatrzymano dwóch
osobników podejrzanych o kradzież. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Krwawe dożynki.** Przed Sądem
Apelacyjnym w Poznaniu toczyła się roz-
prawa przeciwko 25-letniemu Teodorowi
Łabińskiemu z Przysieki Starej, pow. Ko-
ścian, oskarżonemu o zadanie ran nożem
Franciszce Skrudlarkowi na dożynkach
w Przysieci. Sąd Okręgowy skazał Ła-
bińskiego na 1 i pół roku więzienia. Sąd
Apelacyjny obniżył mu karę do 8 miesięcy
więzienia. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **GOŁECZEWO.** W naszej wiosce mamy
75 rodzin, w tym tylko 18 niemieckich, nato-
miast są tu dwie piekarnie polskie, które nie-
stety świecą pustkami, podczas gdy piekarz
Niemiec z Pawłowic przywozi dwa razy w ty-
godniu pełne wozy chleba, które nabywają u
niego przeważnie zamożniejsi obywatele Go-
łeczewa. Należy to napiętnować zwłaszcza, iż są
to ludzie, którzy będąc na stanowiskach winni
świecić odpowiednim przykładem, a nie pocię-
rać Niemca, gdy na miejscu są dwie polskie
piekarnie. Czas najwyższy wprowadzić w czyn
hasło „Swoją drogę do swego” (n)

— * **INOWROCŁAW.** Przed tut. Sądem od-
powiadał za kradzież czterech kół od ręcznego
wozka znany recydywista Stefan Skrzypczak z
Inowrocławia. Skrzypczak ukradł kółka na
szkodę dozorczy domu Stefaniaka i sprzedał je.
Stefaniak dopominał się jednakże o zwrot
kół. Wówczas Skrzypczak nie wiele myśląc,
skradł znowu 2 koła Mrozowi i oddał je po-
krzywdzonemu Stefaniakowi. Sąd wymierzył
Skrzypczakowi za każdą kradzież po 6 miesięcy
więzienia skazując go na łączną karę 7 miesi-
cy więzienia.

— * **Celem zorientowania parafian** w sprawie
budowy kościoła św. Józefa zwołane zostało ze-
branie parafialne. Ks. prob. Handtke zdał do-
kładnie sprawozdanie o stanie budowy i projek-
tach na przyszłość. Kościół będzie gotowy w
roku 1939. Koszty budowy pokrywa ofiarność
parafian. Ogólny koszt budowy kościoła wyni-
osie około 220 000 zł, dotychczas wydano 71 078
zł na budowę a w kasie pozostało na rok na-
stępny 6 448 zł.

— * **Przed sądem odpowiadał tu za zamierzo-
ną kradzież Jan Wasielewski.** Znany recydywi-
sta został skazany na 7 mies. więzienia. (kl)

— * **JAROCIN.** W tym tygodniu dokonano
niezwykle śmiałej kradzieży na szkodę p. An-
toniego Kocki, nauczyciela w Witaszycach. Nie-
wykryci dotąd sprawcy zakradli się w godzi-
nach popołudniowych do zamkniętego mieszka-
nia, skąd skradli garderobę męską wartości 350
złotych.

— * **W maj. Kleka pow. jarociński** skradziono
z prywatnej linii telefonicznej 3 słupy. Na-
tychmiast podjęte przez organa P. P. dochodze-
nia uwienczone zostały pomyślnym rezultatem,
gdyż już na drugi dzień ujęto sprawców kra-
dzieży, którymi okazali się Władysław Terczyk
Marcin Kasprzak i Piotr Lesing — wszyscy z
Nowogomina nad Wartą. Sprawców kradzieży
po wstępnym przesłuchaniu przetransporto-
wano do więzienia sądowego w Jarocinie. (jp)

— * **KCYNIA.** W niedzielę 19 bm. odbyło
się zebranie organizacyjne Akcji Katolickiej,
zwołane przez ks. prob. P. Pekackiego. Zebranie
zagał p. Gburczyk, oddając głos ks. prob-
oszczowi, który w bardzo obszernym referacie
dał ogólny pogląd na cele Akcji Katolickiej. W
przeprowadzonej dyskusji mówcy jednogłośnie
stwierdzili konieczność założenia Stowarzysze-
nia Mężów Akcji Katolickiej w tut. parafii. —
Wszyscy obecni na sali zgłosili gremialnie swe

Rocznica powstania wielkopolskiego

Od komitetu obchodu 19 rocznicy
powstania wielkopolskiego otrzymuje-
my następującą odezwę:

OBYWATELE!

„W dniu 27 grudnia rb. obchodzi-
my rocznicę powstania wielkopolskie-
go. Mija 19 lat od chwili, kiedy naj-
lepsi synowie przastarej ziemi Piastów
chwycili w Poznaniu za broń, aby
oswobodzić kolebkę Narodu Polskiego
z jarzma zaborcy.

„Krwia swą przypieczetował pow-
stanie wielkopolski wolność naszą,
tę wolność o której marzyły i o którą
walczyły szeregi pokoleń Narodu Pol-
skiego.

„Dzień 27 grudnia niech będzie za-
tem dniem ogólnej radości, dniem
chwały oręża Polskiego. Niech będzie
uczuciem tych wszystkich, którzy
ofiarowali Narodowi Polskiemu zdro-
wie i życie i wywalczyli ojczyźnie na-
szej wolność.

Uczymy więc 19 rocznicę odzyska-
nia wolności w sposób godny i uroczy-
sty przez jak najliczniejszy udział w
obchodzie.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

Godz. 10.00 Uroczyste nabożeństwo w
kościółce farym.

Godz. 15.45 Zbiórka organizacji po-
wstańców ze sztandarami na pl. Wolno-
ści.

Godz. 16.00 Raport i przegląd oddziałów
oraz przemówienie p. generała broni Ka-
zimierza Raszewskiego. Zapalenie ogni-
ska.

Godz. 16.15 Minuta milczenia.

Następnie odmarsz organizacji z pl.
Wolności przed Pomnik Wdzięczności, u-
roczyste złożenie wieńca przed pomni-
kiem, modlitwa dziękczynna, wspólny
śpiew „Boże coś Polskę”, po czym od-
marsz organizacji ze sztandarami na
cmentarz w Górczynie, gdzie nastąpi zło-
żenie wieńców przed pomnikiem pole-
głych powstańców.

ZAWIADOMIENIE!

Podajemy do wiadomości wszystkich P. T. Pałaczy, że wypuściliśmy
na rynek nowe niedoścignionej jakości patentowane tutki

DWUWATKI

Z BIBUŁKI SAMOSPALNEJ

Tutki DWUWATKI zaopatrzone są w dwa filtry według polskiego
patentu No. 152.

Fabryka Tutek „SOKOŁ”

W. Kwaśniewski i F. Pacholczyk w Warszawie

nr 2 371-5

Gwiazdka dla bezrobotnych w Poznaniu

Dziś w hali Targów Poznańskich
przy ul. Bukowskiej odbyła się uroczy-
stość gwiazdkowa dla bezrobotnych,
urządzona przez Miejski Komitet Oby-
watelski do Walki z Bezrobociem w
Poznaniu, na którą przybyli J. E. ks.
biskup Dymek, tymczasowy wicepre-
zydent miasta inż. T. Ruge, starosta
Głodowski, komendant P. P. na miasto
Poznań Reszczyński, ks. prałat prepo-
zyt Steinmetz, ks. dyr. Jasiński, ks.
prob. Nowakowski, radca Zaleski, pre-
zes Michałowski, płk Sikorski i inni.
Uroczystość rozpoczęła się przemó-
wieniem przewodniczącego Miejskiego
Komitetu Obywatelskiego do Walki z

Bezrobociem tymcz. wiceprezydenta
inż. Rugego, który życzył bezrobotnym
spokojnych i radosnych świąt. Następ-
nie przemówił krótko J. E. ks. biskup
Dymek, po czym obecni łamali się
opłatkiem z bezrobotnymi.

Punktualnie o godz. 9 komitet przy-
stąpił do rozdawania gwiazdki bezro-
botnym. Rozdawanie to odbywać się
będzie w dniu dzisiejszym i jutrzej-
szym.

Ogółem paczkami żywnościowymi
obdarzonych będzie 8 tysięcy rodzin, co
stanowi mniej więcej około 20 tysięcy
osób.

przystąpienie. W zarządzonych wyborach weszli
przez aklamację w skład zarządu pp.: dr St.
Jedwabny jako prezes, Gburczyk — wiceprezes,
W. Rybarczyk — sekretarz, Grajkowski — zast.
sekretarza, W. Batog — skarbnik, jako ławnicy
pp. Kubanek, Scibut, Mrotek, do komisji rewizyj-
nej pp. burmistrz Drodżyński, Herman, Ki-
nowski. Zebrania uchwalono odbywać w pierw-
szą niedzielę w miesiącu zaraz po sumie. —
Wstępne ustalono na 25 gr. miesięczną składkę
zaś na 10 gr.

— * **LESZNO.** Katol. Stow. Młodzieży Że-
ńskiej wystawia w sokolni w drugie święto Bo-
żego Narodzenia sztuki ludwa ze śpiewami w
4 aktach pod tytułem „Walkowe kochanie”. (r)

— * **MOSINA.** Porządek nabożeństw w tut.
kościółce parafialnym w okresie świąt Bożego
Narodzenia jest następujący: w wigilie, 24. bm.
o godzinie 23,15 jutrznią, poczym pasterka z ka-
zaniem. W pierwsze święto msze św. o godz.
7,45, 9, 10 i suma z kazaniem o godz. 11, w
drugie święto porządek taki sam jak w nie-
dziele. Śpiewanie kołęd odbywać się będzie
codziennie o godz. 17 a w niedzielę i święta o
godz. 14 przed żłobkiem. (ms)

— * **NOWY TOMYŚL.** Na ławie oskarżo-
nych przed Sądem Okręgowym w Poznaniu na
sesji wyjazdowej w Nowym Tomyślu zasiadł
referendarz Urzędu Skarbowego Władysław
Kalina, obecnie zamieszkały w Ostrowie, przy
ul. Pierackiego 21. Kalina oskarżony był o to,
że jako kierownik działu katastralnego Urzędu
Skarbowego w Nowym Tomyślu, w czasie od
grudnia 1936 r. do marca 1937 r. przywłaszczył
sobie kwotę 77,70 zł pobierając od interesentów
za wykazy katastralne opłaty, które należało
uiszczać bezpośrednio w kasie Urzędu Skarbo-
wego. Sąd skazał Kalinę na karę więzienia
przez sześć miesięcy.

— W dniu 17 lipca rb. we wczesnych godzi-
nach rannych nieliczni przechodnie byli świad-
kami przykrych sceny, która miała miejsce przed
gmachem tut. sądu, gdzie obok siebie siedzieli
w więzieniu. Pod murami więzienia siedziało dwoje
wynędziałych dzieci: 5-letnia dziewczynka i
10-letni chłopczyk. Obok nich stał koszykowy
wózek, w którym znajdowało się 2-miesięczne
dziecko. Kwilenie i płacz dzieci wrzwały po-
wszechną uwagę przechodniów. Zapytane, dla-
czego płaczą, odpowiadały, że są głodne, mama
ich przyprowadziła i uciekła, a tata siedzi w
więzieniu. Nieszczęśliwym dzieciom zaopiekował
się Zarząd Miejski, a za wyrodną matką
wyszczeto poszukiwania w wyniku których za-
siadła na ławie oskarżonych. Sąd po przepro-
wadzeniu rozprawy skazał matkę dzieci, Ger-
trudę Mikołajewską z Boruj-Wsi na karę wię-
zienia przez 6 miesięcy z zawieszeniem na 2 la-
ta. (np)

— * **RAWICZ.** W niedzielę odbył się w tut.
gimnazjum odczyt p. Śrótki pt. „Co wiemy a
czego nie wiemy o Polsce A, B i C”, urządzony
staraniem Kola Absolwentów Gimnazjalnych.
— Zmarła w Rawiczu znana i ceniona śp.
Maria z Różyńskich Wildowa. (rs)

— * **SZAMOTULY.** Przed Sądem Okr. to-
czyła się rozprawa karna przeciw Romanowi
Maćkowiakowi, starszemu asystentowi kolejo-

wemu z Lubochnicy pow. szamotulskiego. Os-
karżony podczas sprzeczki z swą siostrą, ude-
rzył łopata swego siostrzeńca, Andrzeja Fikse
w głowę, tak że ten padł nieprzytomny, siostrze
zaś, Annie Fiksowej przeciał łopatą lewą dłoń.
Sąd skazał oskarżonego na 6 mies. bezwzględ-
nego więzienia. (sc)

— * **ŚRODA.** Stronnictwo Narodowe przy-
stąpiło do wzmożonego bojkotu Żydów pod ha-
słem: „Polska gwiazdka bez Żydów”. — Żydzi
przekupili niektórych bezrobotnych w tym celu,
aby ci utrudniali bojkot.

— Wsi Żrenicy pod Środą zdarzył się nie-
szczęśliwy wypadek podczas saneczkowania.
Uczeń szkolny Paluszkiewicz Marian wpadł na
saneczkach pod przejeżdżający wóz, wskutek
czego odniósł zranienia nogi. Nieszczęśliwego
przewieziono do szpitala w Środzie.

— Miejscowe Koło T. C. L. zebrało na uzu-
pełnienie biblioteki w okazji 21 rocznicy zgonu
Henryka Sienkiewicza 61,60 zł.

— Z okazji XIV Tygodnia LOPP odbyły się
w Środzie zawody balonikowe pn. „Mały Gor-
don Bennett”. (sg)

— * **TARNOWO PODGÓRNE.** W nocy z
niedzieli na poniedziałek dokonano tu włamania
do składu kolonialnego i piekarni braci Twórz
przy ul. Poznańskiej, skąd skradziono około 30
zł gotówki, większą ilość cygar, oraz kilka set
papierosów różnego gatunku. Szkoda wynosi
przeszło 100 zł. Dzieki stróżowi nocnemu p.
Michałowi Pomianowi, który obserwował złodziei,
policja tut. ujęła pod zarzutem dokonania kra-
dzieży dwóch synów znanych na tutejszym te-
renie gospodarzy, mianowicie 30-letniego Józefa
Napierałę i 20-letniego Jana Wykę. Ostatniego
odstawiono do więzienia sądowego w Poznaniu,
ponieważ nie chciał przyznać się do dokonania
włamania. Powyższa kradzież jest tutaj szeroko
komentowana ze względu na to, iż dokonali
jej gospodarzy synowie. Podobno był to nie
pierwszy ich występ. (tl)

— * **TRZEMESZNO.** W związku z zagro-
żeniem powiatu mogileńskiego wściekłą kłuzną miej-
scowe władze wydały zarządzenie trzymania
psów i kotów na łańcuszku, dniem i nocą. Psy
prowadzone na smyczy, muszą być zaopatrzone
w kagańce. Niestosujący się do tego zarządze-
nia narażają się na zabicie zwierząt, a nadto
podlegają karom.

— W ub. niedzielę organizacje charytatywne
przeprowadziły zbiórkę uliczną na gwiazdkę dla
dzieci bezrobotnych.
— Obywatele gromady Miaty pod Trzemesz-
nem postanowili zwrócić się do władz o zezwo-
lenie na budowę szosy z Trzemeszno do Witko-
wa. Kamienie i żwir, potrzebne na odcinku do
lasu, wartości około 40 tysięcy złotych zobowią-
zali się mieszkańcy miast dostarczyć bezpłatnie.
Szosa ta miałaby bardzo ważne znaczenie dla
naszego miasta ze względu na połączenie z Wit-
kowem i okolicznymi wsiami, przede wszystkim
zaś umożliwiłaby dogodną zwożkę drzewa z
lasu. (tw)

— * **WAGROWIEC.** Nie bez echa pozostała
odezwa powiatowego komitetu obywatelskiego
do walki z bezrobociem. Posypały się bardzo
liczne dary w gotówce i naturaliach.

— Miejscowe Tow. Powstańców i Wojaków

Proces adwokata Piekarskiego odroczone

Dziś, w czwartek, o godz. 9, przed
Sądem Okręgowym w Poznaniu, roz-
począł się głośny proces przeciwko ad-
wokatowi Stanisławowi Piekarskiemu
z Poznania, oskarżonemu o usiłowane
oszustwo i zniesławienie sędziego.

Na rozprawę, na którą przybyli we-
zwani świadkowie i której przewodni-
czył sędzia Budzyński, oskarżony adw.
Piekarski nadesłał świadectwa lekar-
skie. Z nadesłanego świadectwa, wy-
stawionego przez naczelnego lekarza
miejskiego, dra Babiaka, wynika, że
adw. Piekarski cierpi na nerwicę. Nad-
to przybyła na rozprawę żona ad-
wokata oświadczyła, że mąż jej jest ob-
łożnie chory.

Wobec tego sąd rozprawę odroczył
i postanowił nowy termin wyznaczyć z
urzędu.

Wyjaśnienie

W związku z zamieszczoną w nume-
rze 579 notatką pt. „Bezczelny Nie-
miec” nadesłała nam „Jungdeutsche
partei für Polen” — Młodoniemiecka
Partia w Polsce, oddział w Wolsztynie,
pismo, w którym twierdzi, że niepraw-
dą jest, jakoby p. Ryszard Hoffmann
przybywszy z Wągrowca brał czynny
udział w pracy „Jungdeutsche Partei
für Polen”, gdyż p. Ryszard Hoffmann
nigdy nie był członkiem tej organiza-
cji.

im. Adama Wilczyńskiego czyni przygotowania
do urzędowania uroczystego obchodu z okazji 19-
lecia oswożenia Wągrowca. Obchód ten u-
rządza towarzystwo w święto Nowego Roku.

— Przy czynnym współdziałaniu starosty Zen-
kelfera wszyscy urzędnicy tut. starostwa i wy-
działu powiatowego przeprowadzili w dniu 19
bm. zbiórkę, której dochód przeznaczony zosta-
nie na dożywianie i gwiazdkę dla dzieci bezro-
botnych.

— Po zlikwidowaniu tutejszego klubu kreg-
larskiego „Bywaj” i przyłączeniu go do K. S.
„Nielba”, gdzie istnieje jako autonomiczna sek-
cja, sport kreglarski ożywił się w naszym mie-
ście bardzo znacznie. Lekcje kulania cieszą się
liczną frekwencją.

— Odbyło się tu zebranie miejscowego „So-
kół”. Obrady zagał wiceprezes Strzelecki. —
Omówiono cały szereg spraw organizacyjnych
oraz ustalono termin walnego zebrania na dzień
30 stycznia 1938 r.

— Na fundusz budowy szkół powszechnych
zebrano ogółem w powiecie wągrowieckim
2 094,55 zł. (wg)

— * **WOLSZTYN.** Jak nam donoszą, kie-
rownik Sądu Grodzkiego w Wolsztynie p. sędzia
Sobczak odcodził do Inowrocławia na własne
życzenie, a nie na skutek przeniesienia.

— * **WRZEŚNIA.** „Złota niedziela” minęła
we Wrześni pod znakiem „Polska bez Żydów”.
Spółceństwo wrześniańskie przyjęło z wielkim
zadowoleniem akcję narodowców. Składy ży-
dowskie świeciły pustkami.

— W niedzielę odbył się wiec publiczny,
zwołany z ramienia Akcji Katolickiej z wykla-
dami tegorocznego hasła episkopatu polskiego.

— Na odnowienie Kościoła urzędza grono a-
matorów przedstawienie pt.: „Krakowiaci i
Górale”, które odbędzie się dn. 6. stycznia w
Hotelu Polskim.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w
dalszym ciągu:

Na Miejski Komitet Obywat. do walki z bez-
robociem na pomoc zimowa: Pracownicy Wlkp.
Sp. Dzierżawnej Koncernu Dra R. Maya, Luboń,
zamiast wieńca na trumnę śp. dra Antoniego
Seydy 80,50, Automobilklub Wielkopolski 50,—,
St. Kaźmierczak, Bergun — Szwajcaria, 12,50,
M. Z., Czacz, 2,50, razem z poprzednio pokwito-
wanymi 205,75 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Helena Da-
szczyńska, Poznań, z podziękowaniem za otrzy-
mane łaski 10,—, razem z poprzednio pokwitowa-
nymi 190,— zł.

Na Stronnictwo Narodowe: Stanisław Dycz-
kowski, Poznań, 5,—, razem z poprzednio pokwi-
towanymi 7,— zł.

Dla najbiedniejszych dzieci bezrob. w Deben:
Terenia P. 10,—, M. Z., Czacz 2,50, razem z po-
przednio pokwitowanymi 46,59 zł.

Na ochronki Naramowice, Urbanowo i Wi-
niary: Centr. Mag. Pianin Lucja Chmara, Poz-
nań, 5,—, razem z poprzednio pokwitowanymi
7,— zł.

Na Stow. Pań św. Wincentego a Paulo, par.
św. Marcina: Centr. Mag. Pianin Lucja Chma-
ra 5,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 9,—
złotych.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 22 bm. wywieszone następujące za-
powiedzi (osoby, przy których nie jest podana
miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Magister ekonomii, zast. dyrektora technicz-
nego Zakładu Ubezpieczeń na życie w Pozna-
niu Witold Radomski i Maria Cybulska; urzęd-
nik bankowy Bernard Filipiak i Anna Lewan-
dowska; urzędnik prywatny Jan Hupka i Jani-
na Jarota; słusarz Jan Marciniak i ekspedient-
ka Stefania Szumigala; owdowiały stolarz wo-
dociągów miejskich Kazimierz Stróżyk i mar-
szantka Stefania Kujawa w Zninie; robotnik
Józef Byczyński i pracownica Stanisława Dra-
jerówna, podróżujący Antoni Michalewicz i hi-
gienistka Pelagia Plichówna; rolnik Maksymilian
Piechowiak i Joanna Polcynówna w Bole-
chowie, pow. poznański.

Zgony

Dnia 23 bm. zapisano następujące zgony:
Stefania Welling z domu Mroczkowska, 54
lat, zam. w Dziadowie; Teresa Wojciechow-
ska z domu Bracharczykówna, wdowa, 41 lat,
zam. w Lasku, pow. poznański; Barbara Teresa
Samolczykówna, 7 dni; Wanda Janowska z domu
Krauze, 35 lat; Irena Gilla z domu Czebałow-
na, 39 lat; Marian Adamczak, robotnik, 18 lat.

POGODA

POZNAŃ, 23 grudnia 1937.

Temperatura 7 godz. — 7,7; 13 godz. — 3,4.

Ciśnienie

7 godz. 766,2 mm. wysokie

13 godz. 765,2 mm.

tendencja barom.; ciśnienie spada

Zachmurzenie

7 godz. pogodnie

13 godz. pogodnie

Wiatr

7 godz. kierunek połud.-wsch., szybk. 3 m/sek.

13 godz. kierunek połudn., szybk. 3 m/sek.

Temperatura

w ciągu ub. doby najwyższa — 1,9 o godz. 13,30

w ciągu ub. doby najniższa — 8,0 o godz. 20,45

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Przy umiarkowanym mrozie pogodnie.
Z zachodu na wschód postępujące ocieple-
nie, które w dniu jutrzejszym dotrze jed-
nak tylko do Odry, powodując odwilż.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„BALLETS POLONAIS“ I ECHA Z NAD TAMIZY

Z Warszawy piszą nam (tw):
O występach „represenacyjnego baletu polskiego” w Londynie przychodzi pierwsze wiadomości, którym trzeba przyznać dużą powściągliwość w stosunku do reklam nadsyłanych z Paryża, kiedy to z podrzędnych „wzmiankarzy” robiono krytyków, „fryzowano” cytaty i w ogóle tak się zachowywano, jakby do Polski nie docho- dzily dzienniki francuskie, w których można wyczytać prawdę. W rezultacie wszystko wyszło na jaw i może dla tego jest teraz nawet PAT ostrożniejszy, ani nie uderza w puźony tak, jak poprzednio, ani zastrzeżeń, jakie czyni krytyka, nie przemilcza.
Więc już ze streszczeń widać, iż znawcy londyńscy są na ogół z paryskimi zgodni. Stawiają oni imprezie polskiej zarzut iż zespół nie jest technicznie tak wykształcony, jak tego trzeba. Zarzut — jak widzimy, bardzo niemily, zupełnie taki, jakby kto literatowi wytykał — błędy gramatyczne... „Pieśń o ziemi” spotkała się z zarzutem „dłużyzn”, tj. pewnej nudy. Bardziej podobala się „Legenda Krakowa”, która dała okazję do podniesienia werwy i temperamentu, jakim odznacza się zespół warszawski. Natomiast zupełnie nieudany okazał się „Koncert e-moll Chopina”, tj. fantazja choreograficzna ułożona przez p. Bronisławę Niżyńską na tle tego arcydzieła i już w Paryżu wytknięta jako niewłaściwość.

W ostatecznym wyniku jeszcze ciągle brak odpowiedzi na pytanie po co właściwie cała ta impreza została zorganizowa-

na? Zespół zeszyto iście sobotnim szyćchem na niedzielny targ, angażując w dodatku do kierownictwa uczestniczkę słynnych „Ballets Russes”, której firma na afiszu odrazu stawia nasze popisy w zależności od rosyjskich, a ich autentyczność pod znakiem zapytania. Chyba, że ktoś bierze złośliwości za dobrą monetę, tak jak korespondent jednego z pism tutejszych, który z radością zanotował zdanie jednego z krytyków, iż patrząc na „Ballets Polonais” dopiero się widzi, ile żywiołu polskiego było w „Ballets Russes”...

Osobną w tym wszystkim zagadką pozostają koszty — i pewnie nią pozostaną. Kilkumiesięczne przygotowania w Warszawie, podróż do Paryża, pobyt tam, reklama czynsz za teatry — wszystko to pachnie krociami tysięcy. Zwłaszcza gdy się zważy, iż balet przez prawie dwa tygodnie siedział w Paryżu bezczynnie, nie nie zarabiając, albowiem teatr Mogador, gdzie zaczęły się przedstawienia, był już zajęty na inne przedstawienia, a do terminu londyńskiego brakowało kilkanaście dni. Czy warto wydawać olbrzymie sumy na to, aby zebrać trochę komplementów, trochę poklepań po ramieniu, trochę przycinków i trochę przekasów i w rezultacie chwalić się za granicą tym, czego w domu u siebie nie mamy! Bo że słynny ongiś balet warszawski jest w upadku, o tym wiadomo. Wiadomo chociażby stąd, że do Paryża go nie zawieźli! A „Ballets Polonais” ani razu w Polsce nie tańczyli! T. W.

NAUKA

Nowa praca Cwiklińskiego. Znane są nadzwyczajne zasługi nestora polskiej klasyfikacji i honorowego profesora Uniwersytetu Poznańskiego na polu filologii klasycznej, jak i polskiej. Mimo lat bardzo sędziwych nie ustaje on w pracy. Jak dawniej tak i teraz rzuca ciągle nowe przy- czynki do żywota i działalności poety wielkopolskiego Janicjusza. Tym razem, w pracy pt. „Nowe Janicjana”, która ukazała się w „Eosie” i w osobnej obitce, rozbiiera rzeczy drobniejsze, co czyni z niezmierną akrybią i rozwagą. Nazwisko Ludwika Cwiklińskiego będzie też na wieki związane z dziejami polskiego humanizmu dawnych i nowych wieków. T. Gr.

Poznańskie Wieczory Lekarskie. Zastużona ta organizacja lekarzy poznańskich uczciła 150-ą rocznicę urodzin Jana Ewangelisty Purkynego (1787—1869). Referat o życiu i dziele zasłużonego fizjologa i histologa czeskiego, wielkiego przyjaciela Polaków, wygłosił dr K. Bross. Prelegent omówił szeroko działalność Purkynego wśród studentów Polaków we Wrocławiu w czasie jego profesury wrocławskiej. Wykład ilustrowały liczne eksponaty, dotyczące Purkynego, fotografie i broszury. Po wykładzie wywiązała się żywa dyskusja.

Towarzystwo Teologiczne odbyło w Krakowie walne zgromadzenie. Odczyt wygłosił docent Un. Jag. ks. dr. Jan Salamucha, pod tytułem „Logika współczesna”, a myśl katolicką.

Wileńskie Tow. Przyjaciół Nauk odbyło posiedzenie III wydziału z odczytem prof. dra S. Wysłoucha „Dawne drogi na Polesiu”.

MUZYKA

O starej muzyce polskiej wygłosił odczyt Feliks Roderyk Łabuński w Nowym Yorku, w wielkim gimnazjum żeńskim Vassar College. Odczyt miał tytuł „Wielka epoka muzyki polskiej 1600—1750” i był ilustrowany szeregiem utworów, odśpiewanych przez chór studentki, o az muzyką instrumentalną z dzieł polskich dawnych mistrzów. Impreza ta wchodzi w szereg przedsięwzięć, organizowanych w tym celu, aby zainteresować w Ameryce szersze muzyczne sfery kultura muzyczna Polski.

Śpiewacy polscy w Rumunii. Do Bukaresztu mają wybrać się w najbliższym czasie śpiewacy polscy, aby wykonać tam „Aidę” siłami wyłącznie polskimi. Nadto ma tam występować balet warszawski, który przygotowuje obecnie balet „Taina” według scenariusza królowej Marii rumuńskiej.

RUCH REGIONALNY

Wspomnienia Kaliszan. Istnieje wydawane sumptem b. uczniów kaliskich szkół średnich czasopismo pt. „Gawędy kaliskie”. Zasadniczo omawia ono sprawy związane z przeżyciami szkolnymi, coraz jednak częściej wybija poza te ramy, starając się zapelnąć lukę, jaką jest brak regionalnego pisma dla Kalisza, tak pięknie mającego pod tym względem tradycje. Ukazał się właśnie nowy zeszyt „Gawędy”. Na wstępie B. Lutomski zamieścił wspomnienie „Wśród patriotów kaliskich”, gdzie nakreślił sylwetkę prezesowej Jezierskiej, de domo Niemojowskiej. Jak wynika z tych wspomnień jest to typ zbliżony do owej postaci z noweli Wevssenhoffa „Pani Teodora”. Pamiętała bowiem prezesowa cesarza Napoleona i jego żołnierzy; żyła też owymi wspomnieniami, które „bóg wojny” zasześcił w sercach Polaków. Poza tym znajdujemy tu artykuł W. Grabowskiego o obliczu narodowym Kalisza przed wojną światową oraz szereg wspomnień z życia w Kaliszan. (J. St.)

W PARYŻU — I POZA NIM

FRANCJA, POLSKA I FOLKLOR

Paryż, 18 grudnia.

Wiemy, jak doniosłym dziełem lat ostatnich w Polsce było stworzenie polskiego zdobnictwa opartego o tradycje sztuki ludowej. Kształcimy zepsuty przez inwazje maszynizmu smak mieszczański patrząc na proste, harmonijne tkaniny ludowe, na sprząty i makiety czy kilimy — które powstały z pracy i talentu artysty polskiego. Można śmiało powiedzieć, że swojski charakter zacisza domowego znaczy więcej dla rozwoju charakteru i psychiki narodowej, tzw. komfort, elektryka, łazienka, ogrzewanie centralne i telefon. Wewnętrzna kultura wyraża się przede wszystkim w estetyce zewnętrznej. Dla narodu, którego większość żyje w warunkach prymitywnych i ubogich, ważny jest przede wszystkim rozwój sił duchowych, życiodajnej wyobraźni, fantazji i twórczego bodźca, jakim jest poczucie i dążność do piękna.

*

Francja zdaje sobie sprawę, w jakim stopniu jej degeneracja miastowa zagraża charakterowi narodowemu i żywotności twórczej jej artystów, więc zwraca się do folkloru. Regionalizm był zawsze jedną z cech charakterystycznych francuskiego życia. Prowincje, „ziemie” francuskie, broniły się nim i bronią przed zachłannością Paryża, który usiłuje centralizować w sobie kulturę Francji. Wystawa była świadkiem częstych i wielu uroczystości, poświęconych folklorowi prowincji francuskich. Tak samo jednym z najważniejszych kongresów międzynarodowych w okresie wystawowym, był zjazd folklorystów. Ze zjazdu tego odniosło się wrażenie, że uczestniczące państwa Europy i Ameryki przywiązują dużą wagę do folkloru. Ale Polska i tym razem nie była reprezentowana na kongresie przez żaden referat, informację, a choćby przez jakikolwiek udział w dyskusji, tak bardzo nas obchodząca. Polska nie byłaby w ogóle wspomniana, w toku sześciornicowych obrad jakie przeprowadzili delegaci Francji, Szwecji, Belgii, Holandii, Hiszpanii, Portugalii, Szwajcarii, Niemiec, Rumunii, Węgier, Czech, Grecji, Estonii, Ameryki, Kanady, Anglii, Irlandii itd., — gdyby nie pewna Amerykanka, która w czasie paroletniego pobytu w Polsce, zapoznała się z głównymi ośrodkami naszej sztuki ludowej oraz z przedstawicielami zdobnictwa. Zauważywszy na kongresie, że ze strony polskiej nikt się nie zgłosił z odczytem informacyjnym, Amerykanka ta, wystąpiła sama, z własnej inicjatywy, opisała swoje spostrzeżenia w czasie podróży po Polsce i swój podziw dla naszej sztuki ludowej, popierając te wywody fotografiami i próbkami tkanin ludowych. Dzięki działalności tej Amerykanki, Polska została zaproszona do wzięcia udziału w wystawie dywanów i kilimów współczesnych w Metropolitan Muzeum w Nowym Yorku, o której to wystawie właśnie donosił Dział Kultury przed kilku dniami w liście z Nowego Yorku.

Zaniedbania w zakresie pieczy nad folklorem francuskim ujawniły się były np. w czasie Wielkiej Wojny i to w zakresie — pieśni i piosenek. Podczas gdy żołnierze armii Hallera śpiewali melodie ludowe z pod Karpat, z Podola, z pod Poznania i Krakowa, żołnierze francuscy przeważnie znali tylko piosenki miejskie, uliczne; u nas, na wsi czy w mieście, młodzież umie zagrać i zaśpiewać pieśni ludowe, Francuzi nuca najczęściej kabaretowe fransonetki popularne lub arie z operetek.

Podczas wystawy rząd francuski subwencjonował i urządził niemal codziennie różne „fêtes folkloriques” prowincji francuskich, podobnie organizuje „Musée de l'Homme” w odnowionym Trocadero, obejmujące antropologię, etnografię, zdobnictwo ludowe itd. Poza tym żywą opieką ogółu cieszą się muzea regionalne, mieszczące za- bytki najbliższej okolicy i przedmioty sztuki ludowej, gdzie się jeszcze przechowały, niewyparte przez seryjny produkt fabryczny lub przez zbanalizowane rękodzieło miejskie i małomiasteczkowe. W każdym razie, jeżeli idzie o sztukę rdzennie ludową, to kraje europejskie mogą Polsce zazdrościć jej „prymitywizmu”, w którym przecho-

wało się po dziś dzień wspaniale zdobnictwo ludowe, w wielu okolicach jeszcze i strój starodawny, nie mówiąc nawet o obrzędach, tak ciekawych, bogatych i artystycznie wartościowych.

TADEUSZ JARECKI

NAGRODZONA „WIEŚ“

Paryż, 19 grudnia.

Pisząc niedawno o tegorocznym laureacie nagrody Goncourtów, zaznaczyłam, że p. Plisnier pisze bardzo dobrze, lecz atmosfera jego „Falszywych paszportów” jest fałszywa i zatruta. Atmosfera rewolucyjnej międzynarodówki. Jakże świeżym powietrzem oddychamy we „Wsi”, uwiecznionej przez jury konkursu „Femina” w mającej za autorkę panią Raymondę Vincent! Prawda, że pisarka ta nie opuściła rodzinnej prowincji, le Berry, do lat 17 swego życia, a jedynymi lekcjami, jakie tam pobierała, była nauka katechizmu... Jest wszakże teraz żoną wybitnego literata i profesora literatury, p. Béguin, mieszka z nim razem w Bazylei, więc już powetowała sobie lata spędzone zdala od wszelkiego intelektualizmu...

„Campagne” to powieść o chłopach. Stara wieśniaczka odwozi swoją wnuczkę do jej wujostwa. Dziewczyna była dla niej całym światem — teraz staruszka spostrzeża, że Maria już jej nie potrzebuje, bo czuje się szczęśliwą w nowym i młodym otoczeniu. Biedna babka przechodzi cały dramat człowieka, który poczuł się nagle zbyt czelnym. Ale nie zabiera dziewczyny z powrotem, jak jej to podszeptywa egoizm. Zostawi ją u wujostwa, a sama dokona życia w samotnej zagrodzie. Maria zaś będzie pędziła spokojny żywot wśród swej nowej rodziny, pobożnej i pracowitej. Wyjdzie za mąż za swego kuzyna, córeczka jej stanie się jasnym promykiem życia dla starego dziadka, który owdowiał, a ukochanego syna stracił na wojnie.

I to wszystko. Ciche życie cichych ludzi, przerywane czasem cichutkim wewnętrznym dramatem. Wieśniacy pracują, radują się, smucą — tak żyją i umierają, ustępując miejsca potomkom. Pani Vincent zna wieś, kocha ziemię, jest do niej i do pracy nad nią głęboko przywiązana, atmosferę wsi odtwarza z talentem. Jest to zaś, jak wiadomo, zasadniczy dar pisarza. Więc mimo pewnych dłużyzn i pewnych konwencjonalności, pierwsza książka pani Vincent jest pełna uroku. „Gdy się ją czyta w mieście, odnosi się wrażenie utraconego raj” — powiedział o „Campagne” krytyk tak wybitny, jak Edmund Jaloux, dodając: „Nie znaczy to, aby wszystko, co wiąże się z pracą na polu, było łatwym. Nie. Ale wszystko na wsi przyczynia się do stwierdzenia, że życie może mieć i swoją rację bytu i swoją wielkość”.

Wiadomo, jak francuska wieś wyludnia się na rzecz miasta. Jest to katastrofa, zagrażająca rdzeniowi narodu. Nagrodzenie „Campagne” ma i pod tym względem swoją wymowę.

IRENA BRIARES.

Ile kosztuje kino w Paryżu? Kino Mari-gaan gdzie wyświetla się najnowszy film Saszy Guitryego „Desiré”, ogłasza świąteczne ceny biletów. Najtańszy bilet kosztuje 15 franków (trzy złote), najdroższy 30 franków (6 złotych).

Książki nadesłane

Stanisław Kwaśnik: „Dziesięć wiatów”. Poznań 1937. Wyd. „Ostoja”.

Antoni B. Dobrowolski: „Męczennicy polarni”. Lwów 1937. Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.

Józef Andrzej Teslar: „Marszałek Edward Śmigły Rydz”. Lwów 1937. Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.

Natalia Gasiorowska: „Górnictwo i hutnictwo w Polsce”. Lwów 1937. Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.

Tadeusz Dybczyński: „Tajemnice Łysogór”. Lwów 1937. Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.

Dr Zygmunt Kwiatkowski i dr Stefan Biłtas: „Kwalifikacje zawodowe nauczycieli szkół powszechnych”. Lwów 1937. Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.

Ks. Władysław Lesiak: „Wielkie żniwo”. Poznań 1937. Wyd. „Ostoja”.

Wiktor Ostrowski: „W skale i w lodzie”. Lwów 1937. Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.

Janusz Sopoćko: „Mój pluton”. Warszawa 1937. Woskowy Inst. Naukowo-Oświatowy.

LITERATURA

Stulecie znakomitego humorysty. Rok 1938 jest setnym od urodzin Jana Lama, znakomitego lwowskiego pisarza-humorysty. Księgarnia nakładowa, Trzaski Everta i Michalskiego postanowiła przypomnieć czytelnikom polskim najważniejsze dzieła tego niesłusznie zapomnianego pisarza dzisiaj wyczerpane i należące do rzadkości antykwariskich. Wydanie jubileuszowe w 5 tomach właśnie się ukazuje. Lamowi, który był satyrykiem niezwykłej miary, poświęcimy dłuższe uwagi.

ZE SWIATA FILMU

Nowy film Gantkowskiego. W pierwszych dniach stycznia ukaże się w Warszawie film „Dziewczyna szuka miłości”. Wyreżyserował go Romuald Gantkowski, wybitny realizator, twórca namiętnych „Piłmiennych serc”. Stanisława Wysocka, Maria Chmurkowska, Kazimierz Szubert, Jan Kurnakowicz i in. Przy tekście współpracowali F. Goetel i A. Cwojdzński.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Jak chowano zmarłych za czasów Piastów? Wiele obrzędów związanych ze śmiercią i pogrzebem, obserwowanych dziś u ludu polskiego, ma swoją wieloletnią tradycję, nieraz sięgającą kilku tysięcy lat wstecz. Dużo stąd znamy takich, które występują już za czasów pierwszych Piastów. Ostatnio, w wychodzącym w Poznaniu pod red. J. Kostrzewskiego „Przeglądzie Archeologicznym” ukazała się duża praca poświęcona wielkopolskim cmentarzyskom rzedowym okresu piastowskiego pióra dra Z. Rajewskiego. Autor rozprawy stara się rozwikłać szereg ciekawych zagadnień dotyczących chowania zmarłych w tych odległych czasach. Ponadto zeszyt zawiera prace dra Jamki „Cmentarzysko w Kopkach w pow. kaliskim”, prof. Skutilla (Brno) „Dwa neolityczne kamienne posążki morawskie”, W. Hensla „Cmentarzysko kultury grobów skrzynkowych w Jablkowie w pow. wągrowieckim”, mgra Bartysa: „Nowe stanowiska kultury ceramiki sznurkowej”, J. Mikulskiego „Grdziska” w pow. siedleckim”, J. Skutilla „O znaleziskach krzemienia pasiastego na Mrawach”, Z. Leskiego „Wczesnohistoryczne grodzisko w Korszowie, w pow. łuckim” i prof. J. Kostrzewskiego „Bibliografia prehistorii polskiej za rok 1936”. Numer ten bogato ilustrowany poświęcony jest świetlanej pamięci zasłego przedwcześnie wybitnego prehistoryka krakowskiego doc. dra Józefa Zurowskiego. (W. H.)

Pisma nadesłane

„Nowiny Lekarskie”. Zesz. 23. Treść: W. Deza: „Wskazania do leczenia ortopedycznego porażonych okaleczeń narządów ruchu u ubezpieczonych od wypadków”. — Cz. Godula: „Wpływ witaminy C na odporność erytrocytów”. — Fr. Benendo: „Przyczyny różnicowania płci u człowieka”. — N. Ontarowski: „Krótkie doniesienie o działaniu szczepionki „sistofebrin” w chorobach infekcyjnych”. — Przegląd piśmiennictwa lekarskiego. — Ocena. — Sprawozdania ze zjazdów i towarzystw naukowych. — Wiadomości różne. — Adr. Red. Poznań, Skarbowa 9.

„Dom, Osiedle, Mieszkanie”. Nr. 9/10. Treść: H. Sellier: „Organizacja administracyjna wielkich stolic”. — M. Wagner: „Przebudowa metropolii”. — C. Albertini: „Problem tanich mieszkań w wielkim mieście”. — R. Heiligenthal: „Zagadnienie komunikacyjne wielkiego miasta”. — Sir T. Chambers: „Miasto-ogród Welwyn jako przykład decentralizacji wielkich miast”. — T. Adams: „Parki zabawowe w wielkim mieście”. — Z książki i wydawnictw. — Kronika. — Adr. Red. Warszawa, Trebacka 11, m. 10.

O pszczołach, miodzie i piernikach

Od wielu, wielu wieków mieszkają pszczoły w naszej ojczyźnie. Roje dzikich pszczoł żyły swobodnie i bezpiecznie pod osłoną pierwotnej puszczy, tylko niedźwiedź niepokoił czasem pracowite owady. (Wiadomo, że „niedźwiedzia nie ciągną za uszy do miodu...”) A gdy człowiek przywędrował na nasze ziemie, zaczął i on podbić miód z gniazd pszczoł. Jednak pszczoły umieją się bronić — i to dobrze. Więc zdobywanie miodu dla człowieka było początkowo sprawą trudną i nieraz poczuł na sobie żądła pszczoł.

Widocznie nie były to żarty, skoro poważny Herodot, ojciec historii, opisując w V wieku przed Chr. ziemie Słowian, powiada, że kraj ich miodem płynie, ale — niebezpiecznie jest zapuszczać się w lasy, gdyż obfitują one w niezliczone roje dzikich pszczoł.

Jednak mimo strachu przed pszczołami, głód i potrzeba nauczyły człowieka korzystać z owoców ich pracy. Pilnując corocznie rojenia się pszczoł, chwytając młode odlatujące roje i osadzał je w przygotowanej przez siebie dziupli drzewnej, zwanej barcią. W ten sposób została zapoczątkowana hodowla pszczoł — bartnictwo.

Mawiali dawniej wieśniacy „kto chowa pszczoły i kłace, na biedę nigdy nie płacze”, albo „kto ma pszczoły, temu świat wesoly” — i niedarmo, gdyż przez szereg wieków bartnictwo było w Polsce jedną z podstaw życia gospodarczego. „Kraj nasz był ongi — pisze poeta — jak zastawiony dla gości stół, różnorodnym krytym kobiercem, na nim chleb biały i sól, i miód...” Dawne prawo polskie zajmowało się też troskliwie bartnikami; nakładało na nich cprawda kary za nadużycia, stawiało różne przepisy, dotyczące organizacji lasów bartnych, lecz z drugiej strony darzyło przywilejami i opieką.

W ciągu pierwszych wieków istnienia naszego państwa miód był jedną z danin, składanych powszechnie panującym i Książcom. Miód i wosk były również przedmiotem ożywionego handlu z sąsiednimi państwami. Wosk przytym nabierał znaczenia w miarę rozszerzania się chrześcijaństwa, gdyż wyrabiano z niego świece i gromnice.

Miód dawniej miał bardzo szerokie zastosowanie w życiu praktycznym. Zastępował cukier, nieznany Polsce i Niemcom, aż do XVI w. a potem bardzo drogi, a więc przedmiot zbytku; mawiali też nasi przodkowie „król — wielki pan, a łyżka miaku nie jada”. W odległej przeszłości miód był najtańszym i obok kaszy i chleba niezbędnym pożywieniem naszych przodków, i to w przeddziewiczym okresie plemiennym, jak i w późniejszych czasach historycznych.

Miód był również najstarszym napojem stołowym. Umiejętność wyrabiania go czyli sycenia przysła ponoć z dalekiej Islandii. Stare to wspomnienie, a może i błahe podanie. Faktem jest, że powszechnie przygotowane z miodu napoje, bez którego nie obeszła się żadna uczta weselna, żadne zebranie, a nawet żadna stypa. Miodem zaprawiano także różne potrawy i napoje, używano go do wypieku rozlicznych ciast, a zwłaszcza słodkich, korzennych pierników, służących jako przekąska po wódce. Miód był również cennym środkiem leczniczym.

Cóż więc dziwnego, że człowiek miłośnią i szacunkiem otaczał pszczoły, którym tak wiele dawniej zawdzięczał, z którymi żył się od wieków. Świadczy o tym historia oraz wierzenia i zwyczaje, dziś jeszcze po wsiach spotykane.

Pszczoły Pan Bóg stworzył nie tak, jak inne owady — mówi lud —, powstały one z robaków, gnieźdzących się w ranie św. Pawła, lub z czaszki wołu, albo też wydaje je z siebie, „rójnicą”, gad podobny do żmii, mający zwykle swe gniazdo pod ulem. Powszechne jest mniemanie, że pszczoła, jedyna ze wszystkich zwierząt, ma duszę podobną, jak człowiek, — dlatego też należy mówić, że pszczoła „umarła”, a nie zdechła.

Lud uważa pszczoły za istoty mądre, prorocze, należące niejako do rodzaju ludzkiego (niektóre ludy duszę ludzką — wyobrażają w postaci pszczoły), a nawet święte. Toteż w wielu okolicach Polski zawiadamia się je o ważniejszych zmianach w rodzinie, przedstawia dzieci nowonarodzone, daje znać o śmierci gospodarza i przedstawia nowego, gdyż inaczej pszczoły mogłyby go nie uznać i odlecieć.

Powszechną była dawniej wiara, że złe moce nie mają dostępu do miodu i wosku. Dlatego przestrzegano, aby zarówno świeczka zapalana na ciastach weselnych przy wkładaniu ich do pieca, jak i gromnica broniąca przed gromem, lub oświetlająca drogę w zaświaty, były z czystego wosku pszczołowego. Mszy św. zaś nie godzi się też odprawiać bez świec woskowych. Pszczoła daje ludziom światło do kościoła, dlatego, według przekonań ludu, zabójstwo pszczoły lub odebranie jej miodu w ziemie jest ciężkim grzechem. Grzechem jest również kłąć pszczołę, lub jej szkodzić, karą za to jest niepowodzenie w życiu.

Pszczoły mają swe miejsce i w obrzędach Bożego Narodzenia. Przed wieczorą wigilijną każdy z domowników — w niektórych okolicach Polski — powinien potrzeć otwór ula palcem umoczonym w miodzie. A po wieczery gospodarz idzie do pszczoł oznajmiając im o Narodzeniu Boga.

A wróciwszy z ogrodu, już bez żadnych obrzędów, je się smakowite na miodzie pierniki!

Mgr Ludwika Rodziewiczówna

6 CZOŁOWYCH GWIAZD EKRANU
POLSKIEGO
JANINA SMOSARSKA
FRANCISZEK BRODNIEWICZ
CONTI, SIELANSKI, FERTNER, ORWID
w wspaniałym poemacie romantycznym

„Ulan Księcia Józefa“

Piękna epoka naszych dziejów, czasy Księcia Józefa Poniatowskiego — oto tło, na którym rozwija się płomienny romans dwojga kochających się serc: młodego adiutanta i uroczej karczmarczki.

Ciekawa i bardzo żywa akcja miłosna, mecene momenty o charakterze dramatycznym i komediowym, doskonała obsada aktorska, melodyjna stylowa muzyka, bogata wystawa oraz wielkie sceny batalistyczne — zapowiadają piękne dzieło filmowe „ULAN KSIĘCIA JOZEFJA” jako wielkie wydarzenie artystyczne w dziejach kinematografii polskiej

„ULAN KSIĘCIA JOZEFJA” ukaże się już w świątecznym programie kin
APOLLO i METROPOLIS
ng 1230

Gdy żeni się człowiek bez rąk...

W jednej z wiosek w pobliżu Nottingham wziął ślub z pielęgniarką szpitalną człowiek bez rąk. Podpisał on w ten sposób akt ślubny, że schwył obsadkę w zęby i napisał krzyżyk na papierze. Stracił on obie ręce w nieszczęśliwym wypadku, a urzędnik stanu cywilnego nie chciał dopuścić do tego, ażeby naręczona, która się nim w ostatnich latach opiekowała, a podczas choroby leczyła, podpisała za niego akt ślubny. Dlatego kandydat na męża wybrał ten szczególny sposób, który zadołował skrupulatnego urzędnika w zupełności. Jego pierścionek ślubny nosić będzie za niego żona. Cała wioska, licząca około 300 ludzi, przysłała na ślub. Wszycy zebrawi dziwili się, że pan młody jest w takim dobrym humorze i jego słowem, że jest szczęśliwym z podpisania aktu ślubnego, bo niemożność uskutecznienia tego byłaby jedynym nieprzyjemnym następstwem jego nieszczęścia.

Tylko
Z TYM
ZNAKIEM
PRAWDZIWY

IDEALNIE CZYŚCI
METALE, SZYBY, LUSTRA

ng 1549

Szczawnica

— sezon zimowy od 15. XII. do 1. III. Źródło czynne. Inhalatorium czynne będzie od 3-go stycznia. Wspaniałe tereny narciarskie. Komunikacja ogrzewanymi autobusami P. K. P. z Nowego Sącza i Nowego Targu, według urzędowego rozkładu jazdy ważnego od 15-go grudnia. Informacje w Komisji Źdrojowej. dg 25 383

Na Święta

Or-Si — oranżada musująca o dobrym i szlachetnym smaku

Kwas Owocowy — łagodny napój z naturalnych soków owocowych

Woda sodowa w syfonach — trunek miły i zawsze pożądany

Fr. Karpiński

Oddział w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego nr 32 — tel. 65-62

SPORT

Hokey na lodzie

Międzynarodowe spotkanie hokejowe Polska — Niemcy odbędzie się definitywnie dnia 8 stycznia na sztucznej torze w Katowicach.

W dniach od 1 do 6 stycznia odbędzie się w Krynicy międzynarodowy turniej hokejowy, organizowany przez K. T. H. Udział w tym turnieju wezmą 4 drużyny krajowe: Cracovia, Warszawianka, KTH i Jaworzyna oraz dwie drużyny zagraniczne (prawdopodobnie Rotweiss z Berlina i jedna węgierska drużyna).

Przed przyjazdem do Krynicy Rotweiss ma rozegrać dwa mecze w Katowicach.

Nowa Słizgawka. Jak się dowiadujemy, otwarto przy ul. Grunwaldzkiej 3 i Bukowska 18 vis a vis Hotelu Polonia Słizgawkę dla wygody PP. sportowców Jeżyce i Łazarza. Ciepło ogrzane szatnie, radio i bufet. zg 28 499

Lekka atletyka

Kłopoty z organizacją mistrzostw Europy pań. Jak już podaliśmy, w dniach 17 i 18 września odbędą się w Wiedniu lekkoatletyczne mistrzostwa Europy pań. Ustanowieniem programu tych mistrzostw zajmuje się specjalnie utworzony komitet, na którego czele stoi Węgier Stankovits. Komitet ten musi przede wszystkim rozstrzygnąć i rozpatrzyć wnioski poszczególnych państw. Polska np. domaga się wprowadzenia do programu mistrzostw pięcioboju, Francja chciałaby, aby zamiast biegu na 100 m figurował w programie krótszy dystans 80 m. Anglia domaga się, aby w programie uwzględniono, tak jak na igrzyskach kobiecych w Berlinie, 3 biegi: na 60, 100 i 200 metrów. Dotychczas uwzględniono w programie następujących 9 konkurencji: 100 m, 200 m, 80 m przez płotki, skok w zwyż, skok w dal, rzut kulą, rzut dyskiem, rzut oszczepem i 4x100 m. Sprawa nowych konkurencji będzie zdecydowana przypuszczalnie w styczniu.

Organizator tych mistrzostw, austriacki zw. lekkoatletyczny, musi pokryć koszty podróży i utrzymania w Wiedniu 50 lekkoatletek, ustalonych na podstawie najlepszych wyników europejskich, przy czym każde państwo zobowiązane do mistrzostw otrzymuje przynajmniej jedno wolne miejsce. Jak ustalono, Niemcy dostaną 15 wolnych miejsc, Anglia 5, Holandia 3, Szwecja, Polska, Włochy i Francja po 2, a inne państwa po jednym.

Definitywnie decyzje w sprawie tych mistrzostw i ich organizacji zapadną na obradach europejskiego komitetu lekkoatletycznego w dniach 15 i 16 stycznia w Paryżu.

RADIO

Wieczór Wigilijny w Polskim Radio

Na święta Bożego Narodzenia Polskie Radio opracowało specjalny program czerpiąc motywy do audycji z pełnej czaru tradycji, zwyczajów, koled i pasterek bożonarodzeniowych.

W Dzień Wigilijny cały program Polskiego Radia — zarówno muzyczny jak i słowny — podkreśla zasadniczą nutę tego święta „Pokoń ludziom dobrej woli”.

O godz. 20.30 Polskie Radio transmitować będzie z Poznania przemówienie wigilijne Prymasa Polski ks. kardynała dra Augusta Hłonda.

O godz. 23.45 radio transmitować będzie Pasterkę z jednego z najstarszych kościołów w Polsce, a mianowicie z kościoła w Kaźmierzu koło Poznania, który liczy już pięć wieków. W tym kościele śpiewane są nie tylko charakterystyczne koledy regionalne, ale również najstarsza pieśń polska Bogurodzica chóralnie przez cały lud zgromadzony w kościele.

Obie te audycje nadane będą zarówno na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia, jak też przy pomocy dwu polskich stacji krótkofalowych — do Ameryki Północnej.

Święta w Operze

Na okres świąteczny dyrekcja Opery przygotowała repertuar wysoce interesujący, który umożliwi przegląd najciekawszych i najwartościowszych zdobyczy tegorocznego repertuaru.

Szczególną uwagę zwraca dyrekcja na przedstawienie „Holendra tułacza”, w drugie święto, o którym mówi nie tylko cały Poznań, ale cała prasa krajowa i zagraniczna. Można bez przesady stwierdzić, że tak wspaniale wystawionej opery scena nasza jeszcze nie oglądała, toteż powodzenie „Holendra” jest na długi szereg wieczorów zapewnione.

Z okazji święta narodowego odegrana zostanie polska opera Piotra Ryty „Ijola”, którą dyrekcja pragnie uczcić rocznicę powstania wielkopolskiego. Piękne, romantyczne dzieło polskiego kompozytora spotkało się z wielkim uznaniem naszej publiczności i wznowienie jej w dniu 27 grudnia niewątpliwie zgromadzi tłumy publiczności, tym więcej, że dyrekcja uprzystępowała na ten dzień ceny.

O dalszych przedstawieniach świątecznych podamy szczegóły w dniu jutrzejszym.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś we czwartek premiera klasycznej groteski genialnego pisarza rosyjskiego Nikołaja Gogola „Ożenek”. Świetne to widowisko wystawia p. Wł. Czengery, znakomity znawca literatury rosyjskiej. Będzie to widowisko niesłychanie ciekawe. Obsadę stanowią pp. Czarnecka, Porębska, Królikowska, Zbikowska, Bogusławska, Domański, Jaworski, Mrożewski, Roslan, Rolicz. Nowa pełna wystawa w kostiumach i dekoracjach Jana Kosińskiego.

Naszemu milusińskiemu na „Gwiazdkę“

Cieszyć się dzieciętki, bo czeka was nielada niespodzianka. Gwiazdor ze swoim zespołem teatralnym zjechał do naszego miasta i dla was kochane dzieciętki urządził w gmachu Teatru Nowego (ul. Dąbrowskiego 5) przepiękną bajeczkę o pięknej dziewczynce, która aby znaleźć swój skarb, swoje gaśki białe, poszła do Królowej Tatr. A co z tego wynikło, to sami zobaczycie, zabawicie się i spędzicie miło czas w towarzystwie swoich rodziców i w otoczeniu krasnoludków i szarotek. Zatem do Świąt Bażego Narodzenia czekajcie, bo 25 o godz. 3.30 i 26 o godz. 3.30 i 5.30 po pol. a 27 o godz. 3.30 po pol. będziecie na bajeczce pt. „Królowa Tatr” w Teatrze Nowym.

Artystyczny teatrzyk lalek „Kuku“

pod dyrekcją Wład. Roguskiego, odegra dla dzieci i dorosłych dnia 2 stycznia o godz. 3 po pol. na sali koncertowej św. Marcina (dom katolicki) Pana Twardowskiego w 5 obrazach z śpiewami i tańcami St. Roja a o godz. 5.30 tamże „Jasełka” — w 3 odsłonach i 10 intermediach aktualnych, polityczno - satyrycznych prof. H. Szczerbowski i Stef. DREWICZA. Począwszy od 4 stycznia rp. w każdy wtorek w ciągu stycznia o godz. 5 i 8 wiecz. „Jasełka” — w opracowaniu i inscenizacji Bol. Rosińskiego. — Dekoracje i lalki według projektu art. - malarza Wł. Roguskiego.

Bilety od 50 gr. do 1.75 zł nabywać można w firmie A. Szejbrowski, Pierackiego 20, tel. 56-38.

Następne przedstawienia w terminach ustalonych na afiszach.

S. p. z Nałęcz - Mroczkowskich

Stefania Wellengerowa

cpatrzona św. Sakramentami, zmarła w Poznaniu dnia 22 grudnia 1937 r. przeżywszy lat 54.

Nieszpory żałobne odbędą się w kościele parafialnym w Działdowie dnia 26 grudnia 1937 r. o godz. 14-tej, po których nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz miejscowy, o czym zawiadamiają

pograżeni w głębokim smutku
mąż, synowie i synowa.

Pg 35 133-50,202

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Przewielebnemu Ks. Prałatowi Wilkansowi, Władzy Wojskowej, WPanu Kapelmistrzowi Por. Szalkowskiemu, Związkowi Inwalidów Wojennych, Delegacji Wielkopolskiej Spółki Dzierżawnej Koncernu Dr Roman May, a w szczególności WPanu Dyr Gładyszowi za wzruszające i doniosłe przemówienie nad grobem, Cechowi Farbiarzy, Panom Chórystom Opery Poznańskiej za podniosły śpiew oraz wszystkim Krewnym i Znajomym, którzy okazali nam tyle życzliwości oraz współczucia i wzięli udział w pogrzebie naszego drogiego ojca, s. p.

ppułk. rez. Dr filoz. Antoniego Seydy

składają na tej drodze najserdeczniejsze

podziękowanie

zg 1623

Dzieci.

ś. p.

Mgr. Józef Pospiszil

Wicedyrektor Kolei Państwowych, odznaczony krzyżem oficerskim Polonia Restituta i złotym krzyżem zasługi

zmarł dnia 22 grudnia 1937 r. w Krakowie zaopatrzonej św. Sakramentami, przeżywszy lat 51.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 24 grudnia br. o godz. 11 rano z dworca towarowego przy ul. Składowej na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej.

Nabożeństwo żałobne odprawione będzie we wtorek, dnia 28 grudnia br. o godz. 9 rano w kościele parafialnym św. Marcina.

Na tę żałobne obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych

w smutku pogrążeni

żona, syn i córka.

Pg 35 146

Zakład Pogrzebowy „Cereonial”, ul. Towarowa 23. Tel. 31-80

Dnia 22 grudnia 1937 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i nigdy niezapomniana matka, teściowa i babka, ś. p.

z Radziejewskich

Maria Tomaszewska

przeżywszy lat 65. Pogrzeb odbędzie się w pierwsze święto Bożego Narodzenia, 25. bm., o godzinie 15-tej z domu żałoby, o czym donosi

w głębokim smutku pogrążona

Kostrzyn, pow. Środa.

rodzina.

Za spokój duszy, ś. p.

Henryka Suchowiaka

odprawiona zostanie

msza św.

w kościele św. Floriana na Jeźcach w poniedziałek, dnia 27. bm. o godzinie 8,30, o czym zawiadamia

zg 28 490

Rodzina.

Przewielebnemu Duchowieństwu i Wszystkim, którzy uczestniczyli w pogrzebie oraz okazali nam serce współczujące z powodu zgonu, ś. p.

adw. Mariana Garsteckiego

wyraża szczerze

Bóg zapłać!

w imieniu rodziny

ks. Cz. Garstecki.

zg 28 500

Za liczne dowody szczerego współczucia, okazanego nam w ciężkiej naszej żałobie po drogim Zmarłym, ś. p.

Eryku Rosseck'u

składamy nasze serdeczne

podziękowanie

dg 25 600

Rodzina Rosseck'ów

Właściciele domu, współlokatorom, wszystkim Krewnym i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę naszemu najukochańszemu mężowi i ojcu, ś. p.

Marcinowi Statkiewiczowi

oraz z powodu zgonu w tragicznym wypadku syna i brata, ś. p. Stanisława Statkiewicza

okazali nam dużo serca i głębokiego współczucia, składamy tą drogą najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 28 495

Maria Statkiewiczowa z dziećmi.

Nadeszły świeże: **Homary Ostrygi Sole**

zg 28458

Polecam oryg. „Salvator” monachijski

Pilzner - Prazdrój — Porter Imperial Barclay Perkins & C-o's India Pale — Ale

Restauracja **Nurkowski**, Poznań Sew. Mielżyńskiego 23, tel. 21-09

Bielizna, Pończochy Rękawiczki, Trykoty

damskie, męskie, dziecięce najtaniej w firmie

„**HAFTOPLIS**”

Wrocławska 3, Telefon 28-10 Asygnaty „Kredyt”

g 34 929-49,128

WINA

STARE, PRAOJCÓW ZABYTKI KRUKI BIAŁE

NYKA & POSŁUSZNY

POZNAŃ, WROCLAWSKA 33/34, TELEFON 11-94. Skład win istniejący od roku 1868.

Pg 35 037-30,51

Wyjeżdżam do 9. 1. 38

Dr Stasch

specjalista w chorobach serca

Poznań, Al. Marcinkowskiego 18

Pg 1188

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!
- SZWAJCARSKIE GORZKIE ZIOŁA - SA STOSOWANE PRZY KAMIENIACH ŻŁCZOWYCH I SIŁOŃNOŚCIACH DO JAPARCIA. - SZWAJCARSKIE GORZKIE ZIOŁA - SA NADZWIĘŻANE DO LECZENIA WZROKÓW, PRZECIWCIEŻYCIĄCZYM, UŁATWIWIĄCZYM PUNKCJE ORGANÓW TRAWIENIA, STOSOWANYM RÓWNIEŻ PRZY NADMIERNEJ CIĘŻARCI.

Pg 21 902

Kochany Tatusiu!

Za dobre świadectwo kup mi **ROWER** ale tylko z firmy

KASTOR

Poznań, św. Marcin 55.

DYNAMÓWKI i REFLEKTORY

zg 2649-50 w wielkim wyborze od 17,50

We wtorek, dnia 21 grudnia 1937 roku o godzinie 22,30 zasnęła w Bogu niespodziewanie nasza najdroższa siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Helena Krügerówna

st. asystent Urzędu Telegraficznego w Poznaniu

przeżywszy lat 44.

Ekspozycja zwłok do kościoła parafialnego w Obornikach odbędzie się z domu żałoby w piątek 24 bm. o godzinie 9 rano, po czym Msza św. żałobna i złożenie zwłok na cmentarzu parafialnym.

W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

Kowanówko, Oborniki, Poznań, Bielawy, Dänischenhagen.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Kto szuka podarku gwiazdkowego Niech spieszy do Kałamajskiego

Najtaniej: Pończochy, Trykoty, Bielizna, Gorsety, Szale, Rękawiczki, Zemperki, Berety, Torebki, Chustki do nosa, Krawaty, Szelki, Robótki i inne podarki gwiazdkowe.

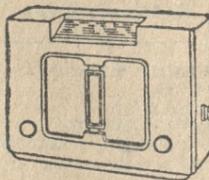
Pg 34872-4929

JEŻELI ODBIORNIK TO TYLKO PHILIPSA

Rewelacyjna 7-obwodowa Superheterodyna typ 4-38

za gotówkę zł 340.— na raty: zaliczka zł 24.— plus 15 rat mies. po zł 24.10

Ng 1077

IDASZAK i WALCZAK

POZNAŃ, ŚW. MARCIN 18 przy Ratajczaka — tel. 14-59

DOSTARCZAMY I MONTUJEMY AUTORADIO

Na gwiazdkę!

FUTRA LISY, SKORY

wszelkiego rodzaju, wielki wybór, najnowsze modele, ceny niskie

dogodne warunki spłaty

dg 24867 tylko u

Jana Willmana

Poznań, Plac Wolności 7 podwórze I. piętro tel. 4837

KARPIE KROLEWSKIE

oraz wszelkie gatunki ryb rzecznych poleca

na wigilię

Poznańska Centrala Ryb

Tel. 25-71 Poznań, Al. Marcinkowskiego 5 Tel. 25-71

Urząd Gminny Czechowice.

DZIERŻAWA OGRODÓW GMINNYCH.

Urząd Gminny w Czechowicach ogłasza niniejszym na mocy uchwały Wydziału Gminnego w Czechowicach z dnia 9 grudnia 1937 r. dzierżawę ogrodów gminnych z dniem 15 stycznia 1938 r. Powierzchnia użytkowa ogrodów około 2 ha. Szklarnia, Powierzchnia inspektów 300 m². Zaprowadzone szkółkarstwo, hodowla krzewów i kwiatów. Gotowe do wiosennej sprzedaży rośliny, krzewy i drzewka owocowe. Warunki dzierżawy przeglądnięć można od dnia 28 grudnia 1937 r. począwszy w kancelarii Urzędu Gminnego w Czechowicach. Oferty wnosić należy do dnia 12 stycznia 1938 r. Wydział Gminny zastrzega sobie wolny wybór ofert. dg 25 604 **Przełożony gminy:** (—) Zieleznik Franciszek.

Nie będzie dobrej świątecznej zabawy Bez Milachowskiego herbaty i kawy

Każdy

musi się ucieszyć, gdy pod Choinką znajdzie dla siebie

aparat fotograficzny

od

FOTO-GREGERA

POZNAŃ, 27 GRUDNIA 18

Pg 34 976-50,15

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395 z 21 025, d 1611 i t d = 1 słowo. Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY-PARCELE

Kamienica
nowa, 52 000, wpłaty 30 000, do-
chód 6 000 — Bloch, Aleje Mar-
cinowskie 15 — 5, zdg 61 868

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Truskawiec
Pensjonat dietetyczny - leczniczy
„Aida” Dra med. Proszowskiego.
Sezon zimowy od 1 grudnia.
ng 53 265

Rabka.
Pensjonat „Margrabianka” —
otwarty cały rok — pełny kom-
fort. Piechocka, tel. 170.
ng 1 467

Rabka.
Pensjonat „Salvator” — pod za-
rządem Piechockiej Oktawii po-
łączone z kąpielnią, czyste, ciepłe,
suche — kuchnia staranna, —
smaczna, zdrowa — ceny umiar-
kowane. ng 1 468

4. OSOBISTE

Masz wątpliwości
jak przeprowadzić kampanie
ogłoszeniową skorzystaj z pomo-
cy Wydziału Propagandy Ku-
riera Poznańskiego z dz 45 884

Najobfitszy
wybór potraw i wyborowych na-
piwów u Sobczyńskiego, Rataj-
czaka 2.

Ondulacje
parowe najtrwalsze, ceny najniż-
sze. Fryzjer, Pasaż Apollo. Per-
sonel pozostał niemieszany.
zdg 62 054-5

Donosze
z dniem 23. 12. 1937 otworzy-
my Warsztat
blacharsko-instalacyjny
w Poznaniu, ulica Różana 14.

Jan Stefaniak
zdg 62 082

6. OZENKI

Przemysławiec
lat 38, ponad sto tysięcy na wy-
sokim stanowisku poszukuje od-
powiedniej żony. Zgłoszenia Ku-
riera Poznańskiego zdg 61 955

7. SPRZEDAŻE

Pianina
Fortepiany niezrównanej jakości poleca
T. Betting i S-ka, fabryka fortepianów
Leszno Wlkp. Cenni-
koni, katalogi na za-
danie. Ng 52 098

Rozpylacze
po cenach konkurencyjnych Dro-
geria Sanitas, Feliks Hybsz, ul.
3 Maja 6. Pg 35 078-50.162
Przed kupnem

Mebli
używanych — nowych przekonaj
się jak wielki jest wybór, jak o-
kazyjnie nabyć można przy Je-
zyczej 10 (Świętosławska).

Dom okazjowego kupna
Asygnaty Kredyt. Pg 35 012-50.92

Kapelusze
Koszule
Krawaty
tanio. M. Paszek
Poznań. Wrocław
zdg 61 408

Piękne marmurowe
podarki gwiazdkowe
„Carrara” Przemysłowa 27 tele-
fon 60-49.

Wystawa.
św. Marcin 79. zdg 60 205
Przed kupnem

Mebli
używanych — nowych przekonaj
się jak wielki jest wybór, jak o-
kazyjnie nabyć można przy Je-
zyczej 19 (Świętosławska).

Przystępnie
kilkaścian obrazów. Mielżyńskie-
go 26 — 10.

Skład
tytoniowy, centrum Poznania —
sprzedam zaraz tanio. Oferty
Kurier Poznański zdg 61 445

gwiazdkowe
upominki okazjowe „Lamus”.
Strzelecka. Pg 34 582-48.82

Ibacha
fortepian salon Ludwika XVI —
złoty — Empire mahonjowy —
za każdą cenę. „Lamus” Strze-
lecka 1. Pg 35 074-50.159

Przepiękny
serwis do kawy srebrny duży
okazyjnie. „Lamus”. Strzelecka
1. Pg 35 084-50.160

Fortepian
i pianino okazjowo sprzedam. —
„Zetaska”. Szewska 19.
zdg 61 593

2,50
kilogram miodu. Kochanowskie-
go 22 — 2. zdg 61 777

Skład
art. damskich, męskich i galan-
teryjnych bardzo ruchliwa ulica
z towarami lub bez do objęcia za-
raz lub później. Oferty Kurier
Poznański zdg 61 762

Bilardzik
amerykański pokojowy 115 x 65
Wielkie Garbary 44 — 6.
zdg 61 690

Fotel
nowy modny i tabor do bielizny
korzystnie. Pracownia Tapicarska
pl. Działowy 10, w podwórzu.
d 25 593

Kapelusze
wełnowe
Bielizna
Pończochy
Pulowery, krawaty
Rękawiczki
najkorzystniej

Svenda
Stary Rynek 65. N 52 089-90

Dla Pań
i Panów moc podarków gwiazd-
kowych w cenach konkurencyj-
nych poleca Drogeria Sanitas.
Feliks Hybsz, ul. 3 Maja 6.
Pg 3 508-50.165

Podarki
gwiazdkowe, kasety, perfumy w
wielkim wyborze poleca Droge-
ria Sanitas, Feliks Hybsz, ul.
3 Maja 6. Pg 85 081-50.164

Niekapiące
świeczki, ozdoby choinkowe tylko
w Drogerii Sanitas. — Feliks
Hybsz, 3 Maja 6.
Pg 35 079-50.163

Materiały męskie
bielskie
na ubrania wy-
zywote, wieczoro-
we, codzienne,
fraki, smokingi
w najlepszych
gatunkach po-
leca

Władysław Złotogórski
Poznań, ul. Kramarska 19/20 —
piętro, hurt-detal — 700 deseni
na składzie. Pr 35 128-51.44

Pożaru na gwiazdkę
unikniesz kupując komplet świec
elektrycznych
w

Radiomechanice
św. Marcin 25. dr 26 602

Citroen
limuzynę tanio sprzedam.
Automobile Tatra
Bukowska 1. zdg 61 819

Filatelisji
Błoki znaczki okazjowo. Wier-
zbice 5, m. 1, godz. 15—17.
zdg 61 886

Patefon
dobrym stanie sprzedam. Małec-
kiego 2 — 2. zdg 61 878

Lalka - Baby
tanio, Młyńska 3, m. 10.
zdg 61 898

Mikroskop
powiększa 1200 na sprzedaż. —
Cieszkowskiego 7, skład kolonial-
ny. zdg 61 903

Sypialnia
i jadalnia okazjowo do sprze-
dania. św. Marcin 59, Magazyn
Mebli. ng 1301

Boks
rasowego 10 miesięcznego, czyste-
go, dobrego obronca sprzedam. —
Zgłoszenia Kurier Poznański
ng 2644

Dobrze
utrzymany wózek dziecięcy (spor-
towy) korzystnie oddam. Kuhn,
Marszarska 12. zdg 61 993

Pianina, fisharmonie
okazyjnie poleca magazyn forte-
pianów. Marcina 22, podwórze,
zdg 61 977

Plaszcz
damskie futra —
mundurki gimnazjalne
przodują elegancją, ce-
nami n. jniższymi
wprost
tylko z **fabryki**
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Specjalny dział miar-
owy. Asygnaty Kredy-
towe. ng 50 892-3

Prima Karpie
hurtownie i detalicznie sprzedaje
po cenie najniższej „Tryumf”. Po-
znań, Jeżycka 44, telefon 66-76.
zdg 61 403/4

Mebli
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 59 779-80

Rehpinterscher
4 miesiące, pies, czystej rasy. —
Łukaszewska, Staszica 3.
zdg 62 039

Antyki
salon, gabinet, sekretarze, jadal-
nie tanio. Pocztowa 22.
Pg 35 134-59.211

Lampy
elektryczne stylowe najtaniej z
wytwórni. Masztalarska 7.
zdg 62 068

Zegarek
złoty marki Schaffhausen i pier-
ścionek brylantowy sprzedam ta-
nio. Oferty Kurier Poznański
zdg 62 060

Czujnego
psa, dobry stróż. Grunwaldzka 3.
willa. zdg 62 100

Motory
220/380 volt 2 do 15 koni mało
używane kompletne AEG. Siem-
ensa, Bergmana oraz 440 volt
prąd stały kupię na prąd stały
440 od 1/2 do 3, 6, 10, 12, 17 PS
sprzedam. Józef Rytełwski, Świe-
cie, n. W., telefon 88. zdg 61 948-9

Okazja
skład towarów krótkich tanio. —
Wielkie Garbary 36. zdg 62 000

Sercem
i głowa pomysł o gwiazdce dla
najbliższych. Zegarki ręczne,
ślubne obrączki i wiele innych
upominków poleca Chwilkowski,
Bazar, Nowa 8. zdg 61 948-9

Na Wigilię
Karpie
dorsze, ryby mor-
skie świeże i węd-
zone oraz wszelkie
wedliny rybne hur-
townie — detalic-
nie, najniższe ceny
Wczesniejsze zamówie-
nia pożądana

Fr. Bruski,
Poznań, Półwiejska 10, telefon
59-01. Pg 35 047-50.117

11. KUPNA

Srebro
złoto, wszelkie starożytności ku-
puje „Lamus”. Strzelecka.
Pg 34 580-48.83

Wiatrówkę
dobrym stanie kupię. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 61 803

Fortepian
lub pianino kupię. Oferty Kurier
Poznański zdg 61 969

Większe
partie cebuli kupię. Langner. —
Wronecka 12. dg 25 606

Gabinet
jesionowy inkrustacje drzewne
antyk lub moderne kupię za go-
tówkę. Oferty Kurier Poznański
zdg 62 011

Pianino
używane kupię gotówką. Oferty
Kurier Poznański zdg 62 052

Chodnik
kokosowy używany, bardzo do-
brym stanie 15—20 metrów szer-
okości od 110 kupię. Oferty Kurier
Poznański zdg 62 085

12. DO WYNAJĘCIA

3
pokoje kuchnia, łazienka, służ-
bowy 80, — miesięcznie, gwarancja.
Wyspańskiego 15, gospodarz.
zdg 61 619

Dwupokojowe
Grodzowska 9 obejrzę 10—16.
zdg 61 883

Sześciopokojowe
komfortowe, Osiedle Grunwaldz-
kie, telefon 52-05. zdg 61 990

2 pokoje
kuchnia, umeblowane względnie
częściowo przy Placu Wolności,
centralne, czynsz 50, — zł. Oferty
Kurier Poznański zdg 62 004

3 pokoje
dwa wejścia na biura I ptr. Al.
Marcinkowskiego 1, od 1. 1. 38.
Zgłoszenia biuro administracji
domu 10,30—1,30. zdg 62 006

Emerytce
pokój gospodarza, Mylna 18 — 1
zdg 62 042

Pięciopokojowe
Patrona Jackowskiego III ptr.
słoneczne, parkiet, piece 1. 1. 38
telefon 69-84. zdg 62 043

2
pokoje kuchnia 45, — zł bezpodat-
kowe IV p. zaraz ul. Kossaka 5,
przy Parku Wilsona, gospodarz.
zdg 62 015

13. SZUKA MIESZK

Osiedlu
Grunwaldzkim lub Debu szu-
kam 3 pokojowego kuchnia, ła-
zienka, w nowym domu od 1. lub
15 stycznia. Oferty z ceną Kurier
Poznański zdg 61 964

15. POKOJE UMEBL.

Centrum
pokój czysty, niekrepujące z klatki
od 1. 1. Kozia 25, m. 3.
zdg 61 620

20, —
pokoik. Kreta 4, II. prawo.
zdg 61 807

Elegancki
jedno — dwuosobowy, słoneczny,
frontowy, centralne, obiadam.
— Wierzbice 5, mieszkanie 5, po
południu. zdg 61 957

Przyjezdny
1,50 — 1. Młyńska 12 a — 9.
zdg 62 005

Pokój
czysty. Mostowa 15 — 4.
zdg 62 013

Plac Nowomicijski
6, m. 20, Słoneczny, frontowy,
niekrepujące, łazienka, jedno —
dwuosobowe, utrzymaniem, bez,
zaraz na stanowisku. zdg 61 980

Działyńskich
8 — 2. zdg 62 026

Skarbowa
20 — 6. zdg 62 020

Przyjezdny
Ratajczaka 9 — 10. zdg 62 066

Pokoje
centrum, telefon, Aleje Marcin-
kowskiego 2 — 1. zdg 62 080

16. SZUKA POKOJU

Studentka
poszukuje pokoju okol. Słowac-
kiego od 1. 1. Oferty Kurier Po-
znański p 1536

Pokoju
niedrogię okolica Marcin. Oferty
Kurier Poznański zdg 61 862

Potrzebne
2 próżne lub umeblowane pokoje
na praktykę lekarską przy ul.
Grunwaldzkiej, Marynarskiej, —
Reymonta lub Ostrogora od 1. 1.
38. Szybne oferty Kurier Pozn.
zdg 61 892

Pokoju
niekrepującego od zaraz lub 1. 1.
szuka pani. Oferty Kurier Pozn.
zdg 61 897

OGÓLNOPOLSKIE
Piątek, 24 grudnia

6.15 audycja poranna; 11.15 —
„Ubiemy choinkę” — aud. dla
dzieci; 12.03 aud. południowa pt.
„Robotnik i żołnierz” (aud. zbioro-
wa); 15.30 rozmowa z chórami ks.
kapłana Michała Reksa (ze
Lwowa); 15.45 koledy w wyk.
chóru „Zjednoczone” i orkiestry;
16.00 „Panajezusowa koleda” —
podkrakowskie siuchowisko re-
gionalne (z Krakowa). Układ i
reżyseria Mariana Mikuty. Wyko-
nają zespół Allopolskiego Związ-
ku Teatrów i Chórów Ludowych z
Prokocimia; 16.40 Franciszek
Ryling; Suita koledowa w wyk.
tria salonowego (ze Lwowa);
17.00 „Adamowe” (dzień urodzin
i imienia Adama Mickiewicza) —
siuchowisko Wandy Dobaczew-
skiej (z Wilna); 17.30 Boże
Narodzenie w muzyce fortepiano-
wej — wyk. Aleksander Bra-
chocki (z Katowic); 18.00 koleda
o powieść — audycja słow-
no - muzyczna. Wykonawcy
orkiestra i chór P. R. pod dyr.
Feliksa Rybickiego, Aniela Sze-
mińska, Murcy Janowski i Ta-
deusz Łuczaj; 18.50 koncert or-
kiestry P. R. z udz. Tatyany No-
lier - Mazurkiewiczowej i Anieli
Szelemińskiej — śpiew oraz chór
P. R.; 20. przemówienie wigilijne
Wigilijne Prymasa Polski ks. kar-
dynała dr Augusta Hlonda (z Po-
znania); 20.30 „Nasza choinka” —
audycja w opracowaniu Wikto-
ra Budzyńskiego i Szczesnego
Brończyka (ze Lwowa); 21.15
koncert w wykonaniu malej or-
kiestry P. R.; 23.00 „U braci Sło-
wian — po koledzie” — audycja
muzyczna - słowna w opracowaniu
Stanisława Roja (z Poznania).
Wykonawcy: zespół muzyczny,
chór mieszany oraz soliści; 23.45
pasterka z 500-letniego kościoła
wielkiego w Kazmierzu koło
Poznania poprzedzona reporta-
żem prof. Jana Kilarskiego.

Sobota, 25 grudnia.
8.00 audycja poranna; 8.20
wiazanka koled w układzie Hen-
ryka Niziego w wyk. chóru mie-
szanego K. P. W. w Katowicach
z tow. zespołu smyczkowego pod
dyr. Henryka Niziego (z Kato-
wie); 9.00 koncert rozrywkowy
w wyk. zespołu salonowego pod
dyr. Bron. Nagajewskiego (z Ło-
dź) i orkiestry wojskowej pod
dyr. kpt. Wittmana (z Torunia);
10.15 transmisja uroczystego na-
bożeństwa z Katedry Poznań-
skiej. Msze św. celebrować będzie
Prymas Polski ks. kardynał, dr
August Hlond. Kazanie wygłosi
ks. prof. dr Michał Kiepacz, śpie-
wać będzie Chór Katedralny pod
dyr. ks. dr. Wacława Gieburow-
skiego; 11.57 sygnal czasu; 12.03
wesoła audycja dla dzieci: „Dzień
dobry, choinka” — rewia podar-
ków gwiazdkowych w oprac.
Wiktor Budzyńskiego i Czesła-
wa Halskiego (ze Lwowa); 12.30
koncert rozrywkowy w wyk. or-
kiestry (z Krakowa); 13.30 hu-
mory w piosence i melodii — pły-
ty. W przerwie: program na ju-
tro; 14.30 „Boże Narodzenie w
Korkożyszkach” — audycja w
wykonaniu zespołu „Kaskada”
(z Wilna); 15.00 koncert rozry-
wkowy. Wykonawcy: orkiestra

17. LOKALE

Skład
nowoczesny, obszerny na blawaty
towary krótkie, konfekcje itd.
miasto powiatowe, rynek, do wy-
dzierżawienia. Zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 60 923

Skład
z przynależnymi ubikacjami od
1 stycznia do wynajęcia. Zgło-
szenia Dolna Wilda 2, m. 1.
zdg 61 881

Skład
dwoma pokojami, Kramarska 9,
wynajmę. zdg 62 037-8

Ubikacje
5x9 na ślusarnię względnie sto-
larnię Patrona Jackowskiego od
zaraz, Telefona 69-84. zdg 62 044

18. DZIERŻAWY

Rzeźnictwo
dobrze zaprowadzone do wydzier-
żawienia bez odstępnego. Edm
Stanisławski, Krotoszyn, Ogodo-
wska 29. dg 25 500

Poszukuję
dzierżawy majątku lub prob-
stwa najchętniej bez inwentarza.
Oferty Kurier Poznański
zdg 61 863

Restauracja
do wynajęcia. Gospodarz. Chwa-
liszewo 69 — 8. zdg 61 958

23. ROZMAITE

świeczniki
Caesar Mann, Rzeszopolitej
6. ng 1 957

Masz wątpliwości
jak przeprowadzić kampanie
ogłoszeniową skorzystaj z pomo-
cy Wydziału Propagandy Ku-
riera Poznańskiego zdg 45 884

Haftopis
teraz Wrocławska 3
Pg 34 391-46.94

programy radiowe

POZNAŃ
Piątek, 24 grudnia.

Poznań — 11.15 gwiazdka dla
dzieci w radio; 13.00 życie kultural-
ne i społeczne Poznania; 13.05
mistrzowskie nagrania — płyty;
14.05 Haydn i Mozart — płyty.
Toruń — 11.15 gwiazdka dla
dzieci. Tr. z Teatru Ziemi Pomor-
skiej w Toruniu; 13.00 dla każ-
dego coś ładnego — płyty; 14.00
wiadomości z Pomorza i pare
informacji.

Sobota, 2 grudnia.
Poznań — 13.30 polska muzyka
— płyty; 23.00—23.45 pastorałki,
koledy i pieśni ludowe; 23.45—1,00
świetne tańce — płyty.

PROPONUJEMY
LAMPOWICZOM

16.00 Berlin. Wesołe popolu-
dnie dla dzieci „Jaś i Malgosia”
op. Humperdincka. Königswush.
Wesoła audycja przedwigilijna.
16.35 Praga. Impresje wigilijne.
17.30 Frankfurt. Koledy chóru
niewidomych. 18.00 Berlin. Kole-
dy i muzyka wigilijna. Bruksela
flam. Koncert Mozartowski.
Sztutgart. Koncert wigilijny.
Wiedeń. Koledy. 18.30 Ryga. „Ave
Maria” kantata Medinsa na chór,
ork. i sol. 19.00 Lipsk. M. wigi-
lijna. Monachium. Uroczysty
koncert wigilijny. 19.30 Budapeszt
Recital organowy z kościoła. 19.35
Wiedeń. Koncert wigilijny. 19.40
Sztokholm. Szwedzko-duński kon-
cert wigilijny. 20.00 Monachium.
Przemówienie zastępcy kancler-
za ministra Hessa. 20.15 Ber-
munster. „Gwiazdka betleemska”
sluch. muzyczna. Praga. Koncert
wigilijny. 20.20 Berlin. Uroczysta
muzyka na Boże Narodzenie. 20.45
Lubiana. „Mesjasz” orat. Haen-
dla (cz. I). 21.00 Bruksela flam.
„Zwiastowanie” Najsw. Marii
Panny — sluch. z muzyką. Pra-
ga. Przemówienie prezydenta
Benesza. Wiedeń. „Boże Narodze-
nie samotnych” opowiadanie.
następnie koncert. 21.30 Paris
PTT. Wigilijny koncert symfon.
22.00 Königswush. Kwartet ce-
sarski Haydna. 22.15 Luksem-
burg. „Boże Narodzenie w czte-
rech stronach świata”. 23.00 Bu-
dapeszt. Utwory Liszta (od 22.45)
23.10 Monachium. „Święta Noc”
legenda. 23.15 Rzym. M. organo-
wa. 23.25 Praga. Wigilia w kosza-
rach — reportaż. 23.30 Wiedeń.
Dzwony i muzyka organowa oraz
koledy. 23.55 Rzym. Pasterka.
24.00 Budapeszt. Lubiana, Stras-
burg. Pasterka. Praga Tr. Pa-
sterki z kościoła św. Wita. Wiedeń.
Tr. Pasterki z katedry św.
Szczepana. Frankfurt i Sztutgart.
Koncert nocny. 01 Bru

Ogłoszenia do wydania świątecznego „Kuriera Poznańskiego” przyjmujemy do czwartku, 23 bm., godz. 18,30, a ogłoszenia pilne (żałobne itd.), wyłącznie do wydania na miasto Poznań, do piątku, 24 bm., godz. 11-tej.

Hodowca
karpi, dzielny, 11 lat praktyki —
poszukuje posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 60 702

Do
ekspedycji ciastek, znam się
również na aparacie „ekspres”,
lub do posługi gości w cukierni
szukam posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 60 718

Współniczka
do kiosku z kaucją bankową lub
towarową szuka posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 60 719

Mistrz lakierniczy
specjalista na roboty rowerowe,
meblowe, powozowe i natryskowe
jako siodlarz i tapicer, świadectwa
pierwszorzędne, szuka posady
stałej. Warunki według ugo-
dy. Łaskawe zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 60 053

Poszukuję
pracy obojętnie jakiej, pracow-
ity sumienny, lat 24. Oferty Oredow-
nika. Poznań zdg 61 274

Ogrodnik
kawaler doświadczony dzielny w
swym zawodzie z dobrymi pole-
ceniami poszukuje posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 60 181

27. WOLNE MIEJSCA

Rządca
starszy kawaler potrzebny na
wzorowy majątek 500 ha. Wy-
magane: wszechstronna znaj-
omość swego zawodu i referencje.
Oferty Kurier Poznański
zdg 61 527

Poszukujemy
zastępców oraz organizatorów do
odwiedzania prywatnej klienteli
na środki żywności 25 rodzaj za
wysoką prowizją panowie i pan-
nie tej lub pokrewnej branży. —
mają zapewnione 30 zł dziennie.
Zgłoszenia „Sante”. Katowice,
Mickiewicza 2. Tg 22 016

Biuralistka
początkująca, inteligentna, znaj-
omością pisania na maszynie do
biura technicznego na wieś. —
Zgłoszenia życiorysem, odpisem
świadectw, fotogr.: Inż. St. Ot-
mianowski, maj. Tarnowska, pta
Kłodawa. zdg 61 960

Ogrodnik
samotny, wiek średni, specjalista
w oranżerii do dużego ogrodu,
bez sprzedaży 35.— zł, poscieli
własna. Oferty świadectwami
Kurier Poznański dg 25 607

R. Barcikowski S. A. Poznań

Radia
Telefunken, Kosmos, Patria, Pre-
sto.

Maestro
Echo do nabycia na najdogod-
niejszych warunkach do 18 rat
Lira,
Podgórna 14. zdg 61 450

Powiększysz
oszczędności
kupując radiodiodniki w
najkorzystniejszym
źródle fachowym
K. Tuszyński,
specjalista radiotechnik, 12-letnia
rutyna, demonstruje — sprzedaje
rewelacyjne supery

Telefunken
Poznań, Romana Szymańskiego 1
narożnik placu Świętokrzyskiego
telefon 57-33. ng 1974

Gwiazdkę
radosną zapewniamy każdemu
naszym zadziwiająco głośnym
Detektorem
Gramofony — płyty — najtaniej
Szewska 20
zdg 61 745

Najmilsze oczekiwania przekra-
cza powodzenie superów
baterijnych
Telefunken. W samych

Skokach
sprzedaliśmy 19 symfoniców ba-
teryjnych. Bardzo przepraszamy
klientów
zamiejscowych
których nie zdążyliśmy jeszcze
obsłużyć i zawiadamiamy, że

auto
nasze kolejno wszystkich odwie-
dzi. Prosimy o poprzednie zawi-
domienie nas,
nonterów
wysyłamy na nasz koszt.

Radiomechanika
św. Marcin 25. Na składzie: Te-
lefunken, Union, Prems, Kosmos,
Philips, Maestro itd. dg 25 596

Podarunek
gwiazdkowy na długie lata to ra-
diodiodnik z firmy
„Fonoradio”
wł. Jerzy Mieloch, Poznań, Al.
Marsz. Piłsudskiego 7.
Pg 35 033-49.17

Złota Era
kryształ, najlepszy odbiór detek-
torowy na głośnik
Kazimierz Matuszak,
Poznań, Pierackiego 16, telefon
30-67. Pg 35 125-51.42

Radioodbiorniki
najważniejszych fabryk, wszel-
kich typów — długoterminowe
spłaty, gotówka taniej.

Sprzęt radiowy
wielkim wyborze stale na skła-
dzie.
Kazimierz Matuszak
Poznań, Pierackiego 16, telefon
30-67, Pokaz aparatów bez ob-
wiązku kupna. Ng 52 141

Kino
Teczka, Łazarz, Halka,
zdg 61 991-2

Supery Telefunken
i inne kupisz
najkorzystniej w
fachowej firmie
Kolasa
Poznań, święty
Marcin

45 a
Telefon 26-28. Pożyczki Państwo-
we 100 za 100. Pierwszorzędna
obsługa
techniczna. Wymiana aparatów.
Ng 1179-80

Tradycyjny
wieczór wigilijny dla samotnych
zaprasza Roxy, Focha 23.
zdg 61 391/2

Radia
Telefunken, Kosmos, Presto, —
Echo dla pp.

Urzedników
bez wpłaty do 18 rat, tylko w
firmie
Lira
Podgórna 14. zdg 61 928-9

Skrzypce
mandoliny, gitary, płyty, gramof-
ony najtaniej
Lira
Podgórna 14. zdg 61 931-2

Gramofony
walizki, automatem, elektryczne.
Płyty
koledy, najnowsze przeboje. In-
strumenty muzyczne.

Nuty
fortep., skrzypce, orkiestry.
St. Pelczyński
Poznań, Fredry 12. zdg 61 906

Carola Symfonia
Doka
Qualite Extra najlepsza kry-
ształki detektorowe poleca
H. Brodniewicz,
Poznań, Stary Rynek 11.
Pg 35 136-51.51

Kupując
u specjalisty unikniemy rozczar-
owań
Radioodbiornik
tańszy, jednocześnie lepszy za-
pewnia nabycie

Jedyny
Poznaniu radiosprzedawca - spe-
cjalista dypl. radiotechnik. Spła-
ty bez wkł. obiegowych.
Radioekspert
Reprezentacyjny Salon Radiowy,
Ratajczaka 13, telefon 46-40.

Filia
Śniadeckich 1, telefon 64-44, wy-
łącznie przedstawicielstwo urzą-
dzeń dźwiękowych Philipsa.
Pg 35 137-59.210

„Kapelusz”
Fabrycznie przeformowany ka-
pelusz zastąpi zestaw nowy. Ta-
nie kapelusz na składzie. Pol-
ska wytwórnia kapeluszy. 27-go
Grudnia 2, podwórze.
zdg 61 362

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

a) Służba domowa

Przystojna
inteligentna panna lat 28, w kry-
tycznym położeniu poszukuje po-
sady, poprowadzi gospodarstwo
domowe samotnej osobie, umie
gotować szyc, prasować itp. Łas-
kawe oferty proszę kierować
Kurier Poznański zdg 61 311

Posługaczka
czysta dobre świadectwa od za-
raz szuka posady w śródmieściu. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 59 799

Poszukuję
posady do starszego państwa lub
do dzieci od 1. Oferty Kurier
Poznański p 1520

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem —
szuka posady od zaraz. Oferty
Kurier Poznański zdg 60 213

Poszukuję
posady do dzieci z szyciem. —
Oferty Kurier Poznański zdg 60 183

Posługaczka
poszukuje posady z dobrym go-
towaniem zaprawa i praniem. —
Oferty Kurier Poznański zdg 60 610

Pióra Wieczne
również naprawa
Ołówki
automatyczne

Papier
Wszystkie przybory
pisarskie biurowe,
szkolne i rysunko-
we. Karty do gry.
Aquila,
św. Marcin 61 —
Plac Wolności 9.
ng 1862

TEATRY

Poznań, czwartek, 23. 12.
TEATR POLSKI: Czwartek,
23. 12. godz. 20: „Ożenek”, pre-
miera.
Piątek, 24. 12. nieczynny.
Sobota, 25. 12. godz. 16: „Beben”
Sobota, 25. 12. godz. 20: „Oże-
nek”.
TEATR WIELKI: Sobota, 25.
12. o godz. 20: „Domek trzech
dziewcząt”.
Niedziela, 26. 12. o godz. 15:
„Wielczna tęsknota”. Ceny po-
pularne.
Niedziela, 26. 12. o godz. 20: „Ho-
lender tułacz”.
Poniedziałek, 27. 12. „Ijola”.

Na Święta
tradycyjny oryginalny
PUNCZ BURGUNDZKI
Kantorowicza
Do nabycia wszędzie
i w filii 27. Grudnia 5
Pg 34 988-50.29

KINA

Poznań, czwartek, 23. 12.
APOLLO: „Zabronione szczęście”
CORSO: „General Sutter”
GLORIA: „Daj mi twe serce”
GWIAZDA: „Znachor”
METROPOLIS: „Niewidzialne
małżeństwo”
OSWIATOWE F. C. L.: „Bro-
dway Bill”
RENAISSANCE: „Ostatnia noc
szarańcza”
SŁONCE: „Trójka hultajska”
SFINKS: „Zakochane kobiety”
SWIT: „Tarzan i zielona bogini”
TECZA-Łazarz, „Halka”
TECZA-Wilda: „Ty co w Ostrej
Świeczisz Bramie”
WILSONA: „Miasto Anatol”.

Prasowaczka
poszukuje posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 59 942

Poszukuję
posady do samotnej starszej oso-
by do wszystkiego. Oferty Kurier
Pozn. zdg 60 781

Mężatka
wiek średni znająca języki szuka
posługi od południa. Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 61 931

Dziewczyna
uczciwa czysta z dobrym go-
towaniem poszukuje pracy od 1. 1.
1938 r. zdg 59 613

Na Gwiazdkę

Dla Tatusia **Koniak 5-koronowy**
Dla Mamusi **Iwan** likier żołądkowy
Dla Wujaszka **Jałowcówka** wódka znana
Zaś dla Dzieci **Płynny Owoc Sana**
wszystko z firmy

W. Czajka, Kościan
rok zał. 1861

Praczką
poszukuje prania i uprzątaną. —
Półwiejska 23, m. 36,
zdg 59 309

b) Inni

Złóżę
kaucję za otrzymanie posady
woźnego, portiera lub stróża do-
mu. Oferty Oredownik, Poznań
zdg 61 759

Szofer ogrodnik
kawaler z praktyką szuka posady
Oferty Kurier Poznański
zdg 61 308

Inteligentna
urzędniczka (matura gimn.) se-
kretarka korespondentka 6 letnia
praktyka, zna pisanie na maszynie,
kase, szuka posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 61 888

Maszynistka
z stenografią poszukuje 3 mie-
siecznej praktyki bezpłatnej. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 61 890

Młoda
zdolna, energiczna i ładna pa-
nienka poszukuje posady eksped-
ientki w dużym magazynie lub
w biurze. Oferty Kurier Pozn.
zdg 61 894

Rządca gospodarczy
szuka stanowiska od 1. 4. 38. w
obecnej posiadzie 11 lat, wiek 41,
wzorowy, dzielny i postępowy w
pracy, odchodzi celem polepszenia
stanowiska. Referencje i świa-
dectwa bardzo dobre. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 61 988

Syn
inwalidy wojennego lat 16, pra-
gnie wyuczyć się za obuwnika.
Łaskawe zgłoszenia uprasza
Związek Inwalidów Wojennych
R. P. koło Poznań, ul. Kozia 8,
tel. 29-94. zdg 61 646/7

Inteligentna
matura praktyka biurowa po-
szukuje zajęcia. Oferty Oredow-
nik, Poznań zdg 61 583

Syn
rolnika chcący się wyuczyć rze-
źnictwa szuka miejsca. Zgłosze-
nia Oredownik, Poznań zdg 61 586
Poszukuje od 1. 4. 38. posady
rządcy - administratora
Mam 11 lat praktyki. W obec-
nej posiadzie 7 rok. Zgłoszenia
Kurier Poznański dg 25 571

Fryzjer
dobra siła szuka posady od 1. 1.
utrzymaniem. Zgłoszenia poda-
niem warunków Agentura Ored-
ownika, Zduny. n 2612

Urzednik podwórzowy
kasjer lat 36, energiczny i zami-
lowany hodowca inwentarza. —
szuka posady za skromnym wy-
nagrodzeniem. Bukowski, Kolo-
dziejewo, pow. Mogilno.
zdg 61 162

„ITALIA”
Al. Marcinkowskiego 8
Śniadania — Restauracja
W piątek, dnia 24 b. m.
Tradycyjna Ryba Wigilijna

OBIAD 90 gr.
Zupa rybna
„grzybowa”
Pasztecik zakopiański
Śledź w śmietanie
Karp w sosie polskim
Szczupak wigilijny

Kompot
Specjalności:
Sandacz menieur
Lin w śmietanie z pieczarkami
Lin a la flaki
Karp smażony kapusta
z grzybami
Szczupak po polsku
dg 25 610

Ekspedientka
sierota, szuka posady do kolo-
niałki — cukierni, zaraz lub póź-
niej. Skromne wymagania. Oferty
Kurier Poznański zdg 60 684

Gospośnia
młoda, inteligentna potrzebna
samotnemu Bydgoszczaninowi.
Odpisy świadectw, wiek, pensje
Kurier Poznański dg 25 594

Pośrednikowi
powierzę sprzedaż bardzo poważ-
nego wynalazku przy wysokiej
prowizji. Oferty Kurier Poznań-
skiej zdg 61 813

Ekspedientka
przyjme do filii samodzielnej w
ręcznictwie - wędliniarstwie. —
Zgłoszenia Koterwa, Rokietnica,
pow. Poznań. zdg 61 854

Kucharka
do wszelkich prac domowych na
provincję do samotnej osoby. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 61 905

Koncesjonariusz
zaraz pożądaný do restauracji.
Majka, Ratajczaka 10 — 4.
zdg 61 956

Potrzebna 1 stycznia na Śląsk
młodsza, inteligentna
panna
do wszelkich prac domowych z
samodzielnym gotowaniem, pra-
niem, bezwzględnie czysta, uczci-
wa. Pierwszeństwo, które pra-
cowały w interesie wzgl. mają
zamilowanie. Wynagrodzenie po-
czątkowo 20.—. Oferty z odpisa-
mi świadectw, fotografią Kurier
Poznański zdg 61 828

Dziewczyna
przychodnia względnie stała za-
raz potrzebna. Kiosk, Most
Dworcowy, strona Łazarz.
zdg 61 962

Filmowców
z własnymi Leikami przyjmie
zaraz na 50 pct. Poznań, Wielka
15. Zakład posiada nową skórę
niedźwiedzia. zdg 62 012

Rzeźniczka
ekspedientka może się zgłosić —
tylko pierwsza siła. Wujec, Kra-
szewskiego 7. zdg 62 041

Fryzjer
Wierzbicki, Chwaliszewo 74.
zdg 62 014

31. ROZRYWKA

Kino
Teczka, Wilda, Ty co w Ostrej
Świeczisz Bramie. zdg 62 003

Przedpłata na miesiąc styczeń 1938 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00 i 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tym 5 nagłówk.), słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200-149.

Humor zagraniczny
W czepku się rodził...
— Trzeba mieć szczęście, że kapelusze ucieka akurat w tym kierunku, dokąd ja się śpieszę!...